

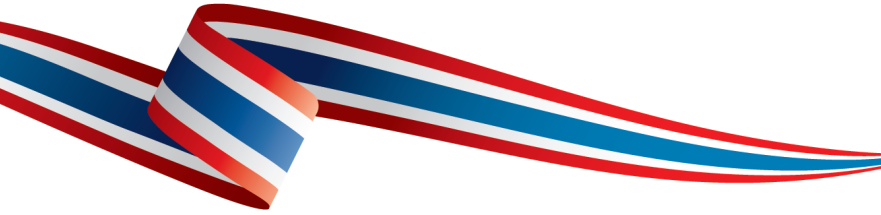
แนวทาง การดำเนินกิจกรรม ถอดบทเรียน (Best Practice)

โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล
ในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต)

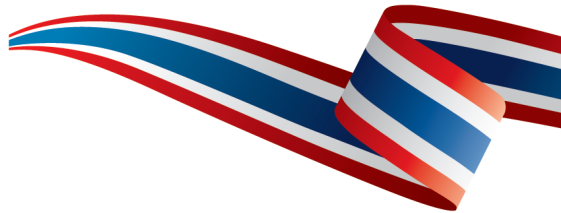

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการดำเนินกิจกรรม ถอดบทเรียน (Best Practice) (แนวทางการดำเนินกิจกรรม Best Practice)

โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
“ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต)
สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการดำเนินกิจกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

(แนวทางการดำเนินกิจกรรม Best Practice)

ISBN 978-616-395-648-4

พิมพ์ครั้งแรก กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

จำนวนพิมพ์ ๓,๐๐๐ เล่ม

ผู้รับผิดชอบ
การจัดพิมพ์

โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
“ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต)
สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๓๑๔-๓๑๖ ซอยบ้านบาตร แขวงบ้านบาตร
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐
โทรศัพท์ ๐๒-๒๒๓-๓๓๕๑

คำนำ

แนวทางการดำเนินกิจกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) เล่มนี้ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา จัดทำขึ้นเพื่อให้บุคลากร ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสุจริต ได้ศึกษาและใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนานวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหาร ด้านกระบวนการ การจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิด คุณลักษณะ ๕ ประการของโรงเรียนสุจริต คือ ทักษะกระบวนการคิด มีวินัยซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และจิตสาธารณะ นำมาแลกเปลี่ยน เรียนรู้และนำไปพัฒนาโรงเรียนสุจริตต่อไป

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารแนวทางการดำเนิน กิจกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ที่จัดทำนี้ คงจะเป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสุจริตและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนสจจริต
Upright School Project

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

คำชี้แจง

กรอบแนวคิด

๑๓

    ความหมายของ Best Practice

๑๖

    กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

๒๐

    กระบวนการจัดทำผลงานการถอดบทเรียน (Best Practice)

๒๓

    ความหมายของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๒๘

    กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๓๐

ความหมายของนวัตกรรม

๓๒

วัตถุประสงค์

๓๕

ขั้นตอนการดำเนินการจัดทำ Best Practice

๓๘

    ค้นหาผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

๓๘

    ขั้นการนำเสนอผลงาน

๓๙

รายงานการจัดทำผลงาน/นวัตกรรมการถอดบทเรียน

(Best Practice)

๔๒

ข้อเสนอแนะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	๔๕
ลักษณะของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	๔๗
แนวทางการดำเนินงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้	๗๐
เกณฑ์การคัดเลือกผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	๕๔
บรรณานุกรม	๕๖
ภาคผนวก	๕๘
ตัวอย่างแบบนำเสนองานการจัดทำผลงาน/ นวัตกรรมการถอดบทเรียน (Best Practice)	๕๙
ตัวอย่างการจัดทำผลงาน/นวัตกรรมการถอดบทเรียน (Best Practice)	
แบบรายชื่อผลงาน/นวัตกรรม/การถอดบทเรียน (Best Practice)	๗๖
เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกผลงาน/การถอดบทเรียน (Best Practice)	๘๑

หรับผู้บริหารสถานศึกษา (สพฐ.) รุ่นที่ ๒
วิทยาน ๒๕๕๗

คำชี้แจง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันการทุจริต จึงมอบหมายให้สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต) เพื่อปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และจิตสาธารณะ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับการพัฒนาครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความโปร่งใส เสมอภาคและเป็นธรรม รวมทั้งการฝึกปฏิบัติให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิด เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน อันจะนำมาซึ่งการปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต) ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๖ โดยได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาให้ประพฤติปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับแนวทางของ “ปณิญาโรงเรียนสุจริต” ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการปลูกฝัง และด้านการสร้างเครือข่ายให้กับโรงเรียนสุจริตต้นแบบ จำนวน ๒๒๕ โรงเรียน และดำเนินการขยายเครือข่ายโรงเรียนสุจริตเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ ๑๐ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗

สำหรับปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จะขยายเครือข่ายโรงเรียนสุจริตเพิ่มขึ้นอีก ร้อยละ ๒๐ ของจำนวนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ จะขยายเครือข่ายโรงเรียนสุจริตเพิ่มขึ้น อีกร้อยละ ๓๐ นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเป้าหมาย ที่จะขยายเครือข่ายให้ทุกโรงเรียน ในสังกัด เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสุจริตครบทุกโรงเรียน รวมทั้งสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตจะต้องเข้าร่วมโครงการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุจริตตามนโยบาย “สพฐ. ใสสะอาด ปราศจากคอร์รัปชัน” และ จะต้องรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ หน่วยงานภาครัฐ (ITA) จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.)

เพื่อเป็นการเตรียมการรองรับการขยายตัวของเครือข่ายโรงเรียน สุจริตและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุจริตที่จะเพิ่มขึ้น สำนักพัฒนา นวัตกรรมจัดการศึกษาจึงดำเนินการจัดทำเอกสารคู่มือแนวทางการ ดำเนินกิจกรรมตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและ ธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการชี้แจงและสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรทุกคน ในโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายโรงเรียน สุจริต ได้ศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังให้นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาเกิดคุณลักษณะ ๕ ประการของโรงเรียนสุจริต ได้แก่ ทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และจิตสาธารณะ

เอกสารคู่มือแนวทางการดำเนินกิจกรรมตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต) ประกอบด้วยเอกสารการดำเนินกิจกรรมสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุจริตจำนวน ๔ เรื่อง เอกสารการดำเนินกิจกรรมสำหรับโรงเรียนที่เข้าโครงการโรงเรียนสุจริต จำนวน ๘ เรื่อง และเอกสารประกอบการประเมินสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุจริตและโรงเรียนสุจริต จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่

๑. เอกสารแนวทางการดำเนินกิจกรรมสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุจริต ประกอบด้วย

- ๑.๑ แนวทางการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุจริต
- ๑.๒ แนวทางการดำเนินกิจกรรมเกณฑ์มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุจริต
- ๑.๓ แนวทางการดำเนินกิจกรรม ป.ป.ช. สพฐ. จังหวัด
- ๑.๔ แนวทางการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุจริต

๒. เอกสารแนวทางการดำเนินกิจกรรมสำหรับโรงเรียนสุจริต ประกอบด้วย

- ๒.๑ แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต
- ๒.๒ แนวทางการดำเนินกิจกรรมเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนสุจริต
- ๒.๓ แนวทางการดำเนินกิจกรรม ป.ป.ช. สพฐ. น้อย/
ป.ป.ช. สพฐ. ชุมชน
- ๒.๔ แนวทางการดำเนินกิจกรรมการถอดบทเรียน
(Best Practice)

๒.๕ แนวทางการดำเนินกิจกรรมค่ายเยาวชน “คนดีของแผ่นดิน”

๒.๖ แนวทางการดำเนินกิจกรรมบริษัทสร้างการดี

๒.๗ แนวทางการดำเนินกิจกรรมสร้างสำนึกพลเมือง

(Project Citizen)

๒.๘ แนวทางการดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ต่อต้านการทุจริต
ผ่านสื่อภาพยนตร์สั้น

๒.๙ แนวทางการดำเนินกิจกรรมการวิจัยตามรูปแบบการพัฒนา
สถานศึกษาโครงการโรงเรียนสุจริต

**๓. เอกสารคู่มือที่ใช้ในการประเมินสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุจริตและโรงเรียนสุจริต ประกอบด้วย**

๓.๑ คู่มือแบบประเมินเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนสุจริต

๓.๒ คู่มือแบบประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน
ของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA)

๓.๓ คู่มือแบบประเมินโรงเรียนสุจริตพระราชทานด้าน
ความโปร่งใส

๑. กรอบแนวคิด

การจัดทำผลงาน/นวัตกรรมการถอดบทเรียน (Best Practice) เป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ มีการบูรณาการและมีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งในกระบวนการอาจมีผลงานนวัตกรรมวิธีการเฉพาะกรณีหรือคุณลักษณะเฉพาะหรือสื่อเป็นส่วนประกอบแต่ต้องเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการสนับสนุน และส่งผลสำเร็จที่เป็นเลิศ

โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต) กำหนดคุณลักษณะ ๕ ประการของโรงเรียนสุจริต ประกอบด้วย

๑. ทักษะกระบวนการคิด
๒. มีวินัย
๓. ซื่อสัตย์สุจริต
๔. อยู่อย่างพอเพียง
๕. จิตสาธารณะ

ซึ่งโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการต้องจัดกิจกรรมตามที่กำหนดและจัดกิจกรรมที่โรงเรียนคิดขึ้นเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะดังกล่าว เมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยและประสบความสำเร็จบุคลากรในโรงเรียน นำกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จมาจัดทำเป็นผลงาน นวัตกรรมการถอดบทเรียน (Best Practice) และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องและสนใจได้รับทราบต่อไป

๑.๑ ความหมายของการถอดบทเรียน (Best Practice)

นักการศึกษาและนักวิชาการทั้งต่างประเทศและในประเทศให้ความหมายของ Best Practice ไว้ดังนี้

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (๒๕๔๕ : ๕) ได้ให้ความหมายของ Best Practice คือ การปฏิบัติที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จหรืออาจกล่าวได้ว่าการปฏิบัติที่ทำให้องค์กรสู่ความเป็นเลิศ อันที่จริงแล้วคำว่าดีที่สุดคือ (Best) ของคำว่า Best Practice นี้เป็นคำที่ให้ความหมายในเชิงเทียบเคียงคือ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเป้าหมายเป็นหลัก คำว่าดีที่สุดอาจไม่ได้หมายถึงดีที่สุดจริงๆ ขององค์กรทั้งหมด แต่อาจจะเฉพาะสำหรับองค์กรใดองค์กรหนึ่งเท่านั้น เพราะแต่ละองค์กรมีวัฒนธรรม วิสัยทัศน์ สภาพธุรกิจ และปัจจัยภายในขององค์กรที่แตกต่างกันไป ดังนั้น Best Practice

จึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงเรื่องๆเดียว หรือกระบวนการใดกระบวนการหนึ่ง เพียงอย่างเดียวแต่ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ดีที่สุดของแต่ละองค์กรมองหา และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ได้กล่าวถึงความหมายของ Best Practice อีกว่าเป็นแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ที่นำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และบรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล Best Practice ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถลดเวลาในการปรับปรุงประสิทธิภาพองค์กร ได้โดยการศึกษาจาก Best Practice ขององค์กรต่างๆ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม

วราภรณ์ ภูเจริญ (๒๕๔๕ : ๙๙ – ๑๐๒) ได้กล่าวถึง Best Practice ไว้ว่า Best Practice เป็นส่วนหนึ่งของ Benchmark ซึ่งหมายถึง การเป็นเลิศด้านใดด้านหนึ่งในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

ปुरुชัย ศิริมหาสาคร(๒๕๔๘) Best Practice คือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จ ซึ่งเป็นผลมาจากการนำความรู้ไปปฏิบัติจริง แล้วสรุปความรู้และประสบการณ์นั้น เป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดของตนเอง

วิจารณ์ พานิช (อ้างถึงใน วันทนา เมืองจันทร์ และเต็มจิต จันทภา ๒๕๔๘ : ๒) กล่าวว่า วิธีการจัดการความรู้อย่างง่าย คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากวิธีการทำงานแบบ Best Practice องค์กรประกอบสำคัญประการหนึ่งของการจัดการความรู้ คือ การมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับ วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของหน่วยงานต่างๆ ที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับในด้านต่างๆ (เช่น ด้านแนวคิด กระบวนการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การประเมินผล และการมีส่วนร่วมของชุมชน) โดยมีการเผยแพร่วิธีปฏิบัติงาน ที่เป็นเลิศ เพื่อให้หน่วยงานอื่นได้นำไปปรับใช้ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

พ.ศ. ๒๕๕๖ ในมาตรา ๑๑ ระบุว่า “ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ”

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา (๒๕๕๑ : ๙ - ๑๐) American Productivity and Quality Center ได้ให้คำจำกัดความ Best Practice ว่าเป็นการปฏิบัติการทั้งหลายที่สามารถก่อให้เกิดผลที่เป็นเลิศหรือการปฏิบัติที่ทำให้องค์กรก้าวเข้าสู่ความเป็นเลิศ (อ้างถึงใน บุญดี บุญญาภิกขและกมลวรรณ สิริพานิช) (๒๕๔๕) สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ได้กล่าวถึง Best Practice ว่าเป็นวิธีการใหม่ๆ ที่สถานศึกษาเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งนำไปสู่ผลลัพธ์ที่นำไปตอบสนองของความคาดหวังของชุมชน ผู้ปกครองและเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพทำให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพจนประสบความสำเร็จและก้าวสู่ความเป็นเลิศ (อ้างถึงใน สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ๒๕๔๙)

นอกจากนี้อาจพิจารณาความหมายได้ ๒ ลักษณะ คือ

๑. วิธีการหรือวิธีปฏิบัติที่องค์กรได้ทดลองนำไปใช้จนประสบความสำเร็จ

๒. วิธีการหรือวิธีปฏิบัติที่ส่งผลต่อการดำเนินการที่ดีขึ้นขององค์กร มีนวัตกรรมมีกระบวนการที่เป็นระบบยอมรับได้(จากการตรวจสอบประเมินหรือรางวัล ฯลฯ) และทดลองนำไปใช้จนประสบความสำเร็จซึ่งได้รับการยอมรับจากผู้รับบริการ (บรรยาย Best Practice โดย รศ.รัชต์วรรณ กาญจนปัญญาคม ในการประชุมสัมมนา Roving Team โครงการโรงเรียนในฝัน วันที่ ๑๗ – ๑๙ พ.ย. ๒๕๕๐ ณ โรงแรมเอเชียแอร์พอร์ต จ.ปทุมธานี)

Best Practice จึงเป็นบทสรุปของวิธีการปฏิบัติที่เป็น Tacit Knowledge (ความรู้ในตัวคน) ซึ่งเผยแพร่เป็น Explicit Knowledge (ความรู้ที่ปรากฏให้เห็นชัดเจนในรูปแบบต่างๆ) เพื่อให้ผู้อื่นได้นำไปทดลองปฏิบัติ

สรุปได้ว่า Best Practice เป็นวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในแต่ละเรื่อง ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกงาน/หน่วยงาน เกิดจากหลายช่องทาง ทั้งตัวผู้นำ ผู้ร่วมงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือภาวะปัญหาและการริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนาที่มีขั้นตอน ในหน่วยงานทางการศึกษาอาจจะมี Best Practice อยู่แล้ว ทั้งด้านบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณภาพ หรือด้านอื่นๆ การจะพิจารณาว่าเป็นวิธีปฏิบัติที่ดีหรือไม่ มีข้อควรคำนึง เช่น ภารกิจที่แท้จริง การลดเวลา ค่าใช้จ่าย ได้ผลผลิตเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้น ใช้เป็นมาตรฐานการปฏิบัติ เกิดความพึงพอใจของผู้รับบริการ มีการบันทึก เขียนรายงาน เพื่อการศึกษาพัฒนาและเผยแพร่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการ การเรียนการสอน และอาจนำไปสู่การตอบแทนหรือให้รางวัล ในลักษณะต่างๆ ได้

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา (๒๕๕๑ : ๘) กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานที่มีส่วนสำคัญในการนำแนวคิด เรื่อง Best Practice ไปใช้ ดังนี้

๑. ความต้องการในการแสวงหาข้อมูลหรือความรู้ เพื่อนำสู่การพัฒนางานให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือการนำความรู้ไปใช้เพื่อการสร้างประโยชน์ (Knowledge Application)

๒. ความเชื่อว่าความรู้หรือแหล่งข้อมูลไม่มีเฉพาะในเอกสารในตำรา หรือจากการเรียนรู้ตามรูปแบบเดิม เช่น การอบรมด้วยการฟังจากวิทยากร เท่านั้น หากแต่ข้อมูลหรือความรู้ อยู่ในตัวบุคคลที่ประสบความสำเร็จ

ในการทำงานหรือการใช้ชีวิต หรือในองค์กรที่ปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จ (Knowledge Generation)

๓. ความเชื่อในวิธีการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการจัดการกับความรู้อื่น (Knowledge Management) หรือ Knowledge Integration

๑.๒ กระบวนการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

บรรดล สุขปิติ (๒๕๔๔ : ๘๕ - ๘๕) กล่าวว่า นวัตกรรมทางการศึกษามักเกิดจากความต้องการของครูผู้สอนที่จะปรับปรุงแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กระบวนการในการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ : การกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนา

เมื่อครูผู้สอนได้ระบุปัญหาการสอนได้อย่างชัดเจนแล้ว สิ่งสำคัญที่จะต้องดำเนินการก็คือจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้แน่ชัดลงไป และจะต้องเป็นวัตถุประสงค์ที่เป็นไปได้ด้วย เพราะหากไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาไว้ก็จะทำให้การพัฒนาขาดทิศทางและการประเมินผลสำเร็จในการพัฒนาการเรียนการสอนก็ทำไม่ได้ ครูที่จะพัฒนาการเรียนการสอนควรตระหนักในความสำเร็จและเขียนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาของตนให้ชัดเจน เหมาะสม และใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่จะปฏิบัติได้

ขั้นตอนที่ ๒ : การศึกษาค้นคว้าเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรม

ขั้นนี้เป็นขั้นกำหนดกรอบแนวคิดของกระบวนการในการพัฒนานวัตกรรมที่จะจัดทำขึ้นโดยครูจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าหลักวิชา

แนวคิด ทฤษฎี ศึกษาวิธีสอน และผลงานการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตรงกับวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการเรียนการสอนที่กำหนดไว้แล้ว นำมาผสมผสานกับความคิดและประสบการณ์ของครูเอง เพื่อจัดสร้างเป็นต้นแบบของนวัตกรรมที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ก่อนตัดสินใจเลือกใช้นวัตกรรมอะไรควรต้องมีการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดีมาก่อน และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับประเด็นนี้ ๓ ข้อคือ

๑. นวัตกรรมที่เหมาะสม คือนวัตกรรมที่สามารถถอด หรือ แก้ปัญหาการเรียนรู้อของนักเรียนได้อย่างแท้จริง โดยสามารถพิสูจน์ได้จากการตรวจสอบว่าเมื่อนำมาใช้แล้วช่วยทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้

๒. นวัตกรรมต้องมีความสำคัญและมีคุณประโยชน์ การพิจารณาความสำคัญและคุณประโยชน์ของนวัตกรรมให้ดูที่เหตุผลความจำเป็นของปัญหา ถ้ามีข้อมูลแสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความบกพร่องในวัตถุประสงค์นี้ และมีผลกระทบร้ายแรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ก็เห็นควรสนับสนุนว่าสมควรสร้างนวัตกรรมนั้นได้

๓. ก่อนตัดสินใจเลือกใช้นวัตกรรมอะไร ควรศึกษาคุณลักษณะหรือเงื่อนไขของนวัตกรรมประเภทนั้น ลักษณะเนื้อหาวิชาที่ใช้ใช้นวัตกรรม ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง และตัวอย่างการใช้นวัตกรรมของคนอื่นที่ผ่านมา

ขั้นตอนที่ ๓ : การสร้างต้นแบบของนวัตกรรม

เมื่อตัดสินใจได้ว่าจะเลือกจัดทำนวัตกรรมชนิดใดครูผู้สอนต้องศึกษาวิธีการจัดทำนวัตกรรมชนิดนั้นๆอย่างละเอียด เช่น จะจัดทำบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องเลขยกกำลังวิชาคณิตศาสตร์ ชั้น ม.๓ ต้องศึกษาค้นคว้าวิธีการจัดทำบทเรียนสำเร็จรูปว่ามีวิธีการจัดทำอย่างไร จากเอกสารตำรา

ที่เกี่ยวข้องแล้วจัดทำต้นแบบบทเรียนสำเร็จรูปให้สมบูรณ์ ตามข้อกำหนดของวิธีการทำบทเรียนสำเร็จรูป และต้นแบบของนวัตกรรมที่ดีควรมีองค์ประกอบย่อย ๆ ดังนี้

๑. ชื่อนวัตกรรม
๒. วัตถุประสงค์ของการใช้นวัตกรรม
๓. ทฤษฎีหรือหลักการที่ใช้ในการสร้างนวัตกรรม
๔. ส่วนประกอบของนวัตกรรม
๕. ลักษณะทางเทคนิค
๖. แนวการใช้นวัตกรรม

ขั้นตอนที่ ๔ : การตรวจสอบเพื่อปรับปรุงคุณภาพของนวัตกรรมต้นแบบ

การตรวจสอบต้นแบบของนวัตกรรมที่จัดสร้างขึ้นเสร็จแล้วจะดำเนินการ ๒ ลักษณะ คือ การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญและการตรวจสอบโดยการทดลองใช้กับผู้เรียนกลุ่มเด็ก

ขั้นตอนที่ ๕ : การทดลองใช้ในชั้นเรียนปกติ

เป็นการทดลองใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้โดยนำนวัตกรรมที่ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประมาณ ๓๐ – ๑๐๐ คน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองแบบใดแบบหนึ่ง แต่หากเป็นไปได้ควรเป็นการวิจัยทดลองเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การทดลองในขั้นนี้เป็นการทดลองเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนโดยใช้นวัตกรรมที่สร้างขึ้น จึงจำเป็นต้องใช้รูปแบบการทดลองที่มีการควบคุมอย่างรัดกุม เพื่อคุณสมบัติผลของนวัตกรรมชิ้นนั้นในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ถ้าการทดลองในขั้นนี้ไม่ปรากฏผลในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนอย่างชัดเจน ครูผู้สอนจำเป็นต้องทบทวนดูวิธีดำเนินการทดลองหรือการควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ว่ารัดกุมเพียงพอหรือไม่ เพื่อการอธิบายผลการทดลองได้อย่างมีเหตุผล หรือมีฉะนั้นอาจจะต้องทำการทดลองใหม่กับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เพิ่มเติมขึ้นอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ ๖ : การเผยแพร่และนำไปใช้เป็นประจำ

ในการทดลองใช้ในชั้นเรียนปกตินั้น หากมีผลการทดลองเป็นที่น่าพอใจแล้วคือ สามารถยืนยันคุณภาพของนวัตกรรมที่สร้างขึ้นได้ ก็ควรมีการนำนวัตกรรมนั้นไปใช้กับการเรียนการสอนตามปกติของครูและนำนวัตกรรมนั้นไปเผยแพร่ในลักษณะขยายผลให้ครูคนอื่นได้ทดลองใช้และเมื่อทดลองใช้พร้อมปรับปรุงแก้ไขหลาย ๆ ครั้งแล้ว ก็อาจจัดทำนวัตกรรมนั้นเพื่อบริการหรือจำหน่ายต่อไป

๑.๓ กระบวนการจัดทำผลงานการถอดบทเรียน (Best Practice)

วจิรา เดชารัตน์ (๒๕๕๑) กล่าวถึงกระบวนการจัดทำ Best Practice มีดังนี้

๑. การกำหนดเป้าหมายเชิงเนื้อหา
๒. การศึกษาพื้นฐานของประเด็นเนื้อหา
๓. การวางแผน/หาแนวทางและกำหนดรูปแบบตัวแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูล
๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแผน/แนวทางที่กำหนด
๕. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลในอดีต/กับองค์กรอื่น/ผลในปัจจุบัน

๖. การแก้ไข ปรับปรุง

๘. นำไปทดลองปฏิบัติซ้ำจนกว่าจะได้คำตอบหรือแนวทางที่ดีที่สุดสำหรับการแก้ปัญหาหรือดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ได้จริง

๘. จัดระบบข้อมูลและบันทึกองค์ความรู้ที่ได้

๙. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างการเรียนรู้

การศึกษาวิเคราะห์เพื่อหาวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการปรับปรุงองค์กร เพื่อเพิ่มคุณภาพการดำเนินงาน และเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่อง เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนาได้แบบก้าวกระโดด ลดระยะเวลาที่ใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร เนื่องจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จหรือทำได้ดีกว่า แล้วนำแนวทางนั้นมาปรับใช้และพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้น

หน่วยงานสามารถจะดำเนินการได้หลายกระบวนการ เช่น ตามแนวทาง วงจรเดมมิง (Demming Circle) ซึ่งประกอบด้วย P : การวางแผน D : การปฏิบัติ C : การตรวจสอบประเมินผล A : การปรับปรุง พัฒนา กำหนดกิจกรรมใหม่ และอาจนำเทคนิคต่างๆ ที่สามารถเลือกมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของงานของหน่วยงาน เช่น CQI (Continuous Quality Improvement), RCA (Root Cause Analysis), FMEA (Failure Mode Evaluation Analysis) อื่นๆ มาช่วยในการดำเนินงานจนเกิด Best Practice

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา (๒๕๕๑ : ๑๑) กล่าวถึง การจัดทำ Best Practice ที่ได้จากการได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตัวเอง ในการศึกษากรณีตัวอย่างพบว่า การจัดทำและนำเสนอ Best Practice มีแนวทางดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

๑. การเตรียมการ หมายถึง การกำหนดกรอบและแนวทางในการศึกษา การกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ผลงานหรือแหล่งข้อมูลที่จะจัดทำ Best Practice การกำหนดรูปแบบหรือกรอกข้อมูลการเขียน Case หรือกรณีศึกษา รวมถึงรูปแบบการนำเสนอ ตลอดจนการเตรียมทีมงานซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าทีม ผู้เขียน Case ผู้ถ่ายภาพ ตัดต่อภาพ และบรรณาธิการ เป็นต้น

๒. การเลือกกรณีศึกษา หมายถึง การพิจารณาเลือกหน่วยงานหรือผู้ที่มีผลงานเป็นเลิศ หรือมีผลงานประสบผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับ การศึกษาผลงาน จำเป็นต้องมีข้อมูลที่ยืนยันความสำเร็จที่น่าเชื่อถือ เช่น ผ่านการประเมินตามระบบของโครงการนั้นๆ (ในกรณีที่เป็นงานหรือโรงเรียนในโครงการเฉพาะ) ได้รับรางวัลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ ผ่านการประเมิน มีความภาคภูมิใจ เป็นผลงานที่ทำให้ก้าวสู่เป้าหมายของชีวิตที่สูงขึ้น หรือเป้าหมายสูงสุดในเวลานั้น

๓. การจัดทำแผนการจัดทำ Best Practice ซึ่งประกอบด้วย วิธีการเก็บข้อมูล เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ระยะเวลาการประสานงาน การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำเอกสาร การนำเสนอ Best Practice (ควรมีการนำเสนอที่หลากหลาย เช่น นำเสนอโดยเอกสารที่หลากหลาย รูปแบบนำเสนอผ่าน web site เป็นต้น)

๔. การจัดทำผลงาน/การถอดบทเรียน (Best Practice) อาจทำการวิเคราะห์ ดังตารางต่อไปนี้

สดมภ์ที่ ๑	สดมภ์ที่ ๒	สดมภ์ที่ ๓
ผลงานที่ภาคภูมิใจ/สำเร็จ	ข้อมูลที่ยืนยันความสำเร็จ	วิธีการทำ/ปฏิบัติ (How to)

คำอธิบาย ตารางวิเคราะห์ (Best Practice)

สดมภ์ที่ ๑ ผลงานที่ภาคภูมิใจ สำเร็จ ระบุชื่อและลักษณะของผลงาน (สื่อ, กระบวนการ, รูปแบบ) ด้วยวิธีการค้นหา Best Practice (BP) เพื่อดูสิ่งที่เราคิดว่า พบแล้ว ใช่แล้ว และคิดว่าเป็น Best Practice (BP) ของเรา จริง ๆ แล้ว ใช่ หรือ ไม่ มีสิ่งที่จะช่วยในการค้นหาง่าย ๆ ดังนี้

- การวิเคราะห์บริบท ความคาดหวังของหน่วยงาน/สังคม/ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย
- พิจารณาว่า PDCA ได้ครบวงจรหรือยัง
- ขั้นตอนนั้นเป็น “นวัตกรรม” หรือไม่
- ตั้งคำถามเกี่ยวกับนวัตกรรมดังนี้
  - ๑) นวัตกรรมนั้นคืออะไร (What)
  - ๒) นวัตกรรมนั้นทำอะไร (How)
  - ๓) นวัตกรรมนั้นทำเพื่ออะไร (Why)
- วิเคราะห์ปัจจัยที่สำเร็จและบทเรียนที่ได้เรียนรู้

สดมภ์ที่ ๒ ข้อมูลที่ยืนยันความสำเร็จระบุเอกสาร/หลักฐาน/ร่องรอย ที่ยืนยันความสำเร็จของผลงาน/นวัตกรรม (ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน สุจริตโดยพิจารณาจากเกณฑ์การพิจารณา Best Practice

การพิจารณาว่าสิ่งที่ผู้เขียน คิดว่าเป็น Best Practice (BP) นั้น ผู้อ่านมีเกณฑ์ง่าย ๆ ในการพิจารณาว่าเป็น Best Practice (BP) หรือไม่ ดังนี้

- ๑) สอดคล้องกับ “ความคาดหวัง” ของหน่วยงาน/โรงเรียน/ชุมชน/ผู้ปกครอง/ผู้เกี่ยวข้อง
- ๒) มี PDCA จนเห็นแนวโน้มของตัวชี้วัด
- ๓) ผู้เขียนบอกเล่าได้ว่า “ทำอะไร (What)” “ทำอะไร (How)”

“ทำไมจึงทำ (Why)”

๔) ผลลัพธ์เป็นไป/สอดคล้องสะท้อนตามมาตรฐานหรือข้อกำหนด

๕) เป็นสิ่งที่ “ปฏิบัติได้จริงและเห็นผลแล้ว” ไม่ใช่แนวคิด หรือ ทฤษฎี

สดมภ์ที่ ๓ วิธีการทำ/ปฏิบัติ (How to) อธิบายวิธีการทำ/กระบวนการผลิต/กระบวนการดำเนินงาน โดยระบุกิจกรรมสำคัญในการดำเนินงานอย่างร้อยรัดตั้งแต่เริ่มต้นจนประสบผลสำเร็จมีวิธีการเขียน Best Practice (BP) โดยเขียนในรูปแบบ/องค์ประกอบ ดังนี้

๑) ข้อมูลทั่วไป

๒) ผลงาน/ระบบงานที่เป็น Best Practice (BP) (คืออะไร How) ซึ่งอาจเขียนโดยการแยกเป็น ๒ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ขั้นตอนการดำเนินงาน หรือแผนภูมิ (Flow) ของระบบงานที่ทำ

ส่วนที่ ๒ วิธีการและนวัตกรรมที่เป็น Best Practice (BP) หรืออาจเขียนบอกเล่าขั้นตอนการดำเนินงานจนสำเร็จเป็นผลงานที่ดีเลิศเป็นความเรียงก็ได้

๓) ปัจจัยเกื้อหนุน (ดีเพราะอะไร (What)หรือปัจจัยแห่งความสำเร็จ/ความภาคภูมิใจ และบทเรียนที่ได้รับ)

๔) ผลการดำเนินงาน (ดีแค่ไหน Why) ซึ่งอาจจะเอาไว้ในหัวข้อที่ ๒ ก็ได้ ทั้งนี้ควรเน้นตัวชี้วัดสำคัญต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจใช้แผนภูมิ หรือ กราฟ แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานจนเกิดผลสำเร็จ และอาจมีแผนงานในอนาคตด้วยก็ได้

๑.๔ ความหมายของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

มีผู้ให้ความหมายของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้สอดคล้องกันดังนี้ Kermally (๒๐๐๒) ได้ให้ความหมายของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นลักษณะการส่งผ่านของความรู้ที่มีปรากฏชัดแจ้ง (tacit knowledge) โดยความรู้ที่ไม่ปรากฏชัดแจ้ง จะมีการส่งผ่านจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง และจากบุคคลหลายๆ คนไปยังกลุ่มและทีมผ่านการสนทนา การเสวนา และการประชุม การส่งผ่านความรู้ อาจจะพบในลักษณะไม่เป็นทางการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานที่ เช่น ในร้านกาแฟ

การส่งผ่านความรู้ที่ไม่ปรากฏชัดแจ้งไปเป็นความรู้ที่ปรากฏชัดแจ้ง (explicit knowledge) อาจเกิดขึ้นจากการสร้างสรรค์เอกสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ รายงาน และการบันทึก ซึ่งในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการส่งผ่านความรู้ นั้นจะต้องมีกรรมวิธีที่ดี จึงจะก่อให้เกิดกระบวนการดังกล่าวได้

McAndrew and other (๒๐๐๔) ได้ให้ความหมายของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการความรู้ และเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีความสามารถในการพัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องในงานอาชีพในทุกหนทุกแห่ง ซึ่งในแนวคิดหลักของชุมชนนักปฏิบัติแล้ว เป็นการดึงดูดความสนใจของบุคคลที่ทำงานด้วยกันให้มีการแบ่งปันสิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน และมีการพิจารณาถึงเทคโนโลยีที่สามารถใช้ในการพัฒนาและสนับสนุน เช่น การเป็นชุมชน โดยการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการจัดการความรู้ โดยการแบ่งปันนี้ได้รับการสนับสนุนโดยการจัดหาสิ่งแวดล้อม เช่น ซอฟต์แวร์ เพื่อเสนอหนทางที่ดีสำหรับชุมชนนักปฏิบัติ

วิจารณ์ พานิช (๒๕๔๗) ได้ให้ความหมายของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ว่าการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้มีความรู้ใหม่เกิดขึ้นภายในองค์กร ซึ่งความรู้ใหม่ดังกล่าวเกิดจากปฏิสัมพันธ์ลูกโซ่ระหว่างความรู้ที่เปิดเผยกับความรู้ฝังลึกในลักษณะวงจรเพิ่มพลัง ดังนี้

๑. การแลกเปลี่ยนความรู้ฝังลึก เกิดจากสัมพันธ์ใกล้ชิด เช่น การเป็นลูกมือฝึกงานการฝึกโดยการทำงานร่วมกัน การจัดประชุมคนในหน่วยงานเดียวกัน โดยประชุมแบบระดมความคิด

๒. การแลกเปลี่ยนความรู้ฝังลึกไปเป็นความรู้ที่เปิดเผย โดยการนำความรู้ฝังลึกออกมานำเสนอในรูปของการเล่าเรื่อง การเปรียบเทียบ และการนำเสนอเป็นรูปแบบ

๓. การแลกเปลี่ยนความรู้ที่เปิดเผยในรูปของเอกสาร การประชุม ตำรา และฐานข้อมูลในคอมพิวเตอร์

๔. การแลกเปลี่ยนความรู้ที่เปิดเผยไปเป็นความรู้ที่ฝังลึก ซึ่งอาจเป็นความรู้ที่ฝังลึกในระนาบความลุ่มลึกที่สูงขึ้น การมีความรู้ที่เปิดเผยในรูปแบบที่เป็นรูปธรรม เรียนรู้ง่าย เข้าใจง่าย จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนความรู้ไปเป็นความรู้ที่ฝังลึก และเพิ่มระดับความลุ่มลึก

สรุป การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ การที่กลุ่มบุคคลมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เพื่อทำให้มีความรู้ใหม่เกิดขึ้น อันจะเกิดประโยชน์ระหว่างกันทั้งด้านวิชาการ ความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ระหว่างกันเพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินงานภายในองค์กร รวมทั้งในชีวิตประจำวัน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สามารถทำได้หลายรูปแบบ ทั้งการบอกเล่าด้วยวาจา หรือการอภิปรายในประเด็น หรือหัวข้อที่สนใจร่วมกัน และถ่ายทอดเป็นลายลักษณ์อักษรในรูปแบบต่าง ๆ

๑.๕ กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

Bahra (๒๐๐๑) ได้กล่าวถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์การ ซึ่งได้อธิบายกระบวนการสร้างสรรค์ความรู้ในองค์การของบริษัทในประเทศญี่ปุ่น โดยนำเสนอโมเดลการสร้างสรรค์ความรู้ในองค์การ คือ SECI's model ของ Nonaka and Takeuchi (๑๙๙๕) ซึ่งได้กล่าวว่า ความรู้เป็นหน่วยพื้นฐานของการวิเคราะห์ เพื่อการอธิบายถึงพฤติกรรมขององค์การ การสร้างสรรค์ความรู้และการส่งผ่านความรู้ที่สามารถกระทำได้ โดยการสร้างปฏิสัมพันธ์ของความรู้ขึ้นท่ามกลางเอกัตบุคคล โดยกล่าวว่า บุคคลในองค์การมีการสร้างสรรค์ความรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ที่ปรากฏชัดแจ้ง ซึ่งเรียกปฏิสัมพันธ์ของความรู้ทั้ง ๒ แบบนี้ว่า “การเปลี่ยนแปลงความรู้” (Knowledge conversion) โดยผ่านกระบวนการที่ต่อเนื่องเป็นวงจร ซึ่งเกิดขึ้น ๔ ขั้นตอนดังนี้

๑. การเปลี่ยนแปลงความรู้โดยกระบวนการทางสังคม (Socialization) เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงความรู้ที่ไม่ปรากฏชัดแจ้ง ผ่านการแบ่งปันประสบการณ์อันเนื่องมาจากการที่บุคคลอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน โดยที่บุคคลสามารถรับรู้โดยชัดแจ้งผ่านการสังเกต การลอกเลียนแบบ หรือ การลงมือปฏิบัติ

๒. การนำความรู้สู่ภายนอก (Externalization) เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงความรู้ที่ไม่ปรากฏชัดแจ้งไปเป็นความรู้ที่ปรากฏชัดแจ้ง เป็นขั้นที่ความรู้ไม่ปรากฏชัดแจ้งถูกเปลี่ยนรูป โดยทำให้ชัดเจน ด้วยวิธีการเปรียบเทียบ ใช้ตัวอย่างหรือตั้งสมมติฐาน

๓. การผสมผสาน (Combination) เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงความรู้ที่ปรากฏชัดแจ้ง ทำให้ความคิดต่าง ๆ เป็นระบบจนกลายเป็น

เป็นความรู้ ความรู้ที่นำมารวมกันนี้เกิดจากการแลกเปลี่ยนของบุคคลเป็นหลัก รวมกับความรู้ที่ผ่านสื่อ หรือช่องทางความรู้ต่าง ๆ เช่น การสนทนาทาง โทรศัพท์ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การประชุมการสัมมนา และการแลกเปลี่ยน เอกสาร

๔. การนำความรู้สู่ภายใน (Internalization) เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงความรู้ที่ปรากฏชัดแจ้งไปเป็นความรู้ที่ไม่ปรากฏชัดแจ้ง จากความรู้ต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับทั้งที่เป็นความรู้ที่ไม่ปรากฏชัดแจ้ง และ ความรู้ที่ปรากฏชัดแจ้งจะรวมตัวกันกลับไปเป็นความรู้ที่ไม่ปรากฏชัดแจ้ง ในตัวบุคคล ๆ นั้นอีกครั้ง ซึ่งกระบวนการนี้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง

Kermally (๒๐๐๒) ได้กล่าวถึงความรู้ที่ไม่ปรากฏชัดแจ้งที่อยู่ใน กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ว่า หมายถึง ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล ในทาง ปฏิบัติแล้วเป็นการยากมากในการที่จะสื่อสารออกมาอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อให้คนอื่นรับรู้ความรู้ในลักษณะดังกล่าว จึงมีเทคนิคและมิติทางด้าน พุทธิพิสัยเฉพาะตัว ส่วนความรู้ที่ปรากฏชัดแจ้งเป็นความรู้ที่มีความชัดเจน เพราะมีการจัดเป็นรหัส และมีการจดบันทึกไว้แล้ว

Dennis (๒๐๐๔) ได้กล่าวถึงกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ว่า มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing Communities) โดยการพัฒนาชุมชน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะเป็นการพิจารณาชุมชนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแบบเฉพาะ ซึ่งอาจมี ข้อจำกัดเกี่ยวกับการมีเพื่อนร่วมงานที่ให้ความสนใจในเรื่องคล้ายคลึงกัน อยู่ในจำนวนน้อย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนนักปฏิบัติแบบเสมือน จริงขนาดใหญ่ ได้จัดเตรียมการเข้าถึงการปฏิบัติ และทฤษฎีความรู้

ในประสบการณ์ในด้านวิชาชีพ การนำไปใช้ประโยชน์ได้ข้อความรู้ของชุมชน วิชาชีพขนาดใหญ่ผ่านเครือข่ายชุมชนนั้น สามารถมีผลประโยชน์เชิงธุรกิจ และช่วยลดค่าใช้จ่ายลงได้ ดังนั้น การเข้าถึงชุมชนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จึงเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพ

สรุปได้ว่ากระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต้องแลกเปลี่ยนความรู้ ฝังลึกที่เกิดจากการสัมผัสใกล้ชิดและ ความรู้ต้องเป็นความรู้ที่เปิดเผย โดยการนำความรู้ฝังลึกไปเป็นความรู้ที่เปิดเผย โดยการเล่าเรื่องการเปรียบเทียบ และการนำเสนอ ในรูปแบบเอกสาร การประชุมตำราและฐานข้อมูลใน คอมพิวเตอร์

๑.๖ ความหมายของนวัตกรรม

มีผู้ให้ความหมายของคำว่านวัตกรรมไว้สอดคล้องกันดังนี้

จุฑามาศ เจริญธรรม (๒๕๔๔ : ๓๘) กล่าวว่า นวัตกรรม (Innovation) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น ซึ่งอาจเป็นแนวคิดใหม่ ๆ เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ที่จะนำมาเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ปัญหา หรือเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บรรดลสุขปิติ(๒๕๔๔:๖๙)ได้ให้ความหมายนวัตกรรมว่าหมายถึง รูปแบบใหม่ๆ ของการสร้างตัวปัจจัยของการเรียนการสอน ทั้งนี้รูปแบบใหม่ๆ ของตัวปัจจัยและรูปแบบใหม่ๆ ของกระบวนการในการเรียนการสอน อาจเป็นสิ่งที่มีการใช้โดยทั่วไปที่แห่งหนึ่งแล้ว หากนำมาปรับปรุง แก้ไข และสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในอีกแห่งหนึ่งก็ถือว่าเป็น “นวัตกรรม” เช่นกัน

กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์ (๒๕๔๐ : ๓) นวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง แนวคิด วิธีการ กระบวนการ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่นำมาใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร

นอกจากนี้ คำว่า นวัตกรรม ยังมีผู้ให้นิยามไว้อีกหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น “สิ่งที่ทำขึ้นใหม่หรือแปลจากเดิม ซึ่งอาจจะเป็นความคิด วิธีการ หรืออุปกรณ์” นิยามโดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) โดยพลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ทรงบัญญัติคำศัพท์ขึ้นให้ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Innovation คำว่า นวัตกรรม เกิดจากการนำคำว่า นวตา (อ่านว่า นะ-วะ-ตา) ซึ่งแปลว่า ความใหม่ กับคำว่า กรม (อ่านว่า กัร-มะ) ซึ่งแปลว่า การกระทำ มาเข้าสมาสกัน แล้วใช้ในความหมายว่า การซ่อมใหม่ การซ่อมแซม เช่น นวัตกรรมในการศึกษา หมายถึง การปรับปรุงแก้ไขระบบการศึกษา

Rogers and Shoemaker (๑๙๘๑) นวัตกรรม หมายถึง “แนวคิด (Idea) การปฏิบัติ (Practice) หรือวัตถุ (Object) ที่มนุษย์คิดว่าเป็นสิ่งใหม่ ไม่ว่าจะแนวคิดนั้นจะเป็นสิ่งที่ค้นพบใหม่หรือไม่ก็ตาม แต่ขึ้นอยู่กับ การยอมรับและตัดสินใจของแต่ละบุคคล ซึ่งพิจารณากันเองว่าสิ่งนั้นใหม่ จึงเรียกว่าเป็น Innovation (นวัตกรรม) คำว่า “ใหม่” ในแง่ของนวัตกรรม ไม่จำเป็นต้องเป็นความรู้ใหม่ ถึงแม้ว่าจะมีความรู้มาก่อน แต่ยังไม่มีการพัฒนาแนวคิดที่จะยอมรับหรือปฏิเสธในนวัตกรรมใหม่นั้น ดังนั้นมันอาจจะเป็นเรื่องความรู้ ทักษะคิด หรือการตัดสินใจที่จะใช้คำว่า นวัตกรรม”

ปรีดา ยังสุขสถาพร (๒๕๔๙) นวัตกรรม หมายถึง “สิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม”

สรุป นวัตกรรม คือ ความหมายที่ครอบคลุมถึง แนวคิด การปฏิบัติ รวมถึงสิ่งใหม่ ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม ซึ่งแต่ละบุคคลหรือแต่ละสังคมพิจารณาว่ามันคือสิ่งที่ทำให้เกิดการปฏิบัติใหม่และเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสิ่งที่มีอยู่เดิม และเกิดการเปลี่ยนแปลงในแง่ที่ทำให้เกิดการพัฒนาขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. วัตถุประสงค์

โรงเรียนสุจริต
Upright School Project

๑. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำผลงาน/นวัตกรรม การถอดบทเรียน (Best Practice) ของโครงการโรงเรียนสุจริต
๒. เพื่อให้จัดทำผลงาน/นวัตกรรมการถอดบทเรียน (Best Practice) ได้
๓. เพื่อนำผลงาน/นวัตกรรมการถอดบทเรียน (Best Practice) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตาม โครงการโรงเรียนสุจริตได้

๓. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมถอดบทเรียน (Best Practices)

๓.๑ ค้นหาผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) โดยการวิเคราะห์ตาราง

สดมภ์ที่ ๑	สดมภ์ที่ ๒	สดมภ์ที่ ๓
ผลงานที่ ภาคภูมิใจ/สำเร็จ	ข้อมูลที่ยืนยัน ความสำเร็จ	วิธีการทำ/ปฏิบัติ (How to)

คำอธิบาย ตารางวิเคราะห์ (Best Practice)

สดมภ์ที่ ๑ ผลงานที่ภาคภูมิใจ/สำเร็จระบุชื่อและลักษณะของผลงาน (สื่อ, กระบวนการ, รูปแบบ)

สดมภ์ที่ ๒ ข้อมูลที่ยืนยันความสำเร็จ ระบุเอกสาร/หลักฐาน/ร่องรอยที่ยืนยันความสำเร็จของผลงาน/นวัตกรรม (ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสุจริต)

สดมภ์ที่ ๓ วิธีการทำ/ปฏิบัติ (How to) อธิบายวิธีการทำ/กระบวนการผลิต/กระบวนการดำเนินงาน โดยระบุกิจกรรมสำคัญในการดำเนินงานอย่างร้อยรัดตั้งแต่เริ่มต้นจนประสบผลสำเร็จ

ขั้นตอนการค้นหานวัตกรรม

๓.๒ ขั้นการนำเสนอผลงานควรจัดทำตามรูปแบบ๘ ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๑. ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน
(Best Practice)

การจัดทำผลงาน/นวัตกรรมการถอดบทเรียน (Best Practice)

ชื่อผลงาน.....

(ตั้งชื่อให้สั้นกระชับชวนติดตามและสะท้อนถึงผลงานเช่น “สุจริตได้ด้วย Five Step”
“สร้างสรรค์สุจริตด้วยภาพยนตร์สั้น”)

สอดคล้องกับคุณลักษณะ

- ทักษะกระบวนการคิด
- สื่อสัจสุจริต
- มีวินัย
- อยู่อย่างพอเพียง
- จิตสาธารณะ

ชื่อเจ้าของผลงาน .....

โรงเรียน/หน่วยงาน .....

สังกัดสพ./สพม. ....

โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

๑.๑ เหตุผลที่เกิดจากแรงบันดาลใจ ความจำเป็น ปัญหาหรือความต้องการที่จัดทำผลงาน/นวัตกรรม

๑.๒ แนวคิดหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลงานหรือนวัตกรรมสามารถอ้างอิงถึงแนวคิดหลักการ ทฤษฎี รูปแบบวิธีการฯลฯ ที่นำมาใช้ในการออกแบบผลงานหรือนวัตกรรม

๒. จุดประสงค์และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมการถอดบทเรียน (Best Practice)

๒.๑ จุดประสงค์เขียนให้สอดคล้องกับความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรม

๒.๒ เป้าหมายระบุจำนวนผลงาน/นวัตกรรมและหรือกลุ่มเป้าหมาย
ที่ใช้ผลงาน/นวัตกรรม

๓. กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

ระบุกระบวนการ หรือ วิธีการในการผลิตการนำไปใช้และการพัฒนา
ผลงานโดยมีขั้นตอนต่อเนื่องสัมพันธ์กันและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
(โดยนำวิธีการดำเนินงานมาจากสดมภ์ที่ ๓ จากตารางวิเคราะห์)

๔. ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

บรรยาย ขยายความมาจาก สดมภ์ที่ ๑ และสดมภ์ที่ ๒ จากตาราง
การวิเคราะห์ ในข้อ ๓.๑

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

ระบุบุคคล / หน่วยงาน / องค์กร หรือวิธีการที่ช่วยให้งานประสบ
ผลสำเร็จตามจุดประสงค์ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพ
ของผลงาน/นวัตกรรม

๖. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

สิ่งที่ได้เรียนรู้ค้นพบอะไรที่เกิดจากการพัฒนาผลงาน/นวัตกรรม
อาจจะเป็นการค้นพบวิธีการ ขั้นตอน รูปแบบที่เกิดขึ้นใหม่

๗. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

ระบุข้อมูลที่ทำให้เห็นร่องรอยหลักฐานช่องทางการเผยแพร่ผลงาน
นวัตกรรม และการยกย่องชมเชยรางวัลที่ได้รับ

๘. เงื่อนไขความสำเร็จ

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ในการนำผลงาน/นวัตกรรม ไปใช้

**๔. รายงานการจัดทำผลงาน
ถอดบทเรียน (Best Practice)**

ระดับสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดให้โรงเรียนที่อยู่ในโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต) รายงานการจัดทำผลงาน/นวัตกรรมการถอดบทเรียน (Best Practice) ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียน ที่จัดทำตามแบบ ๑ แล้วให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้คัดเลือกผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ระดับสถานศึกษา ตามจำนวนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดแล้วรายงานผลงานนวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ที่ผ่านการคัดเลือก ตามแบบ ๒ และแบบ ๓ โดยส่งผลงานไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน ๓ รายการ ดังนี้

๑. แบบ ๑ แบบรายชื่อผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต) ของบุคลากรทุกคน

๒. แบบ ๒ เอกสารรายงานผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

๓. เขียนเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) โดยจัดทำเป็นเอกสารที่เป็นความเรียง จำนวน ๓ – ๕ หน้า

(หมายเหตุ ข้อ ๒ และ ๓ สำหรับบุคลากรที่ได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนระดับสถานศึกษา ตามจำนวนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนด)

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อคัดเลือกผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) เพื่อ

เป็นตัวแทนในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ได้ผลงาน ดังนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๑ ผลงาน

๒. ครู จำนวน ๕ ผลงาน (คนละ ๑ ผลงาน)

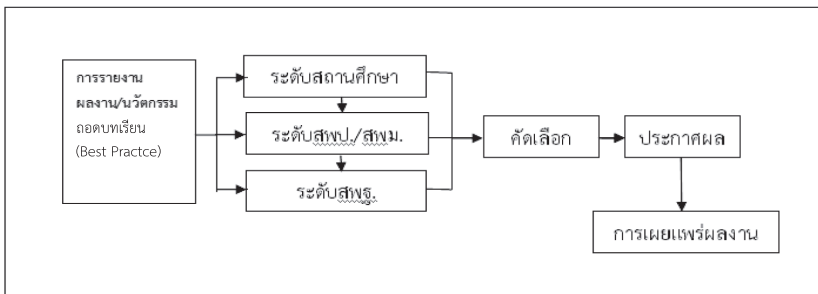
๓. นักเรียน จำนวน ๑ ผลงาน

๔. บุคลากรทางการศึกษา/ผู้รับผิดชอบโครงการจำนวน ๑ ผลงาน (หมายเหตุ จำนวนผลงาน อาจเปลี่ยนแปลงตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด) เมื่อสิ้นสุดการคัดเลือกให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รายงานผลการคัดเลือก แนบผลงานถอดบทเรียน (Best Practice) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และคัดเลือกผลงาน/ถอดบทเรียน (Best Practice) ประกาศผล และเผยแพร่ผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

แผนภาพ : ขั้นตอนการรายงานผลงาน / นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

๕. ข้อเสนอแนะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

โรงเรียนสุจริต
Upright School Project

๕.๑ ลักษณะของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต) ทุกโรงเรียนมีกิจกรรมหนึ่งที่โครงการได้กำหนดให้โรงเรียนดำเนินการจัดทำผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ซึ่งผู้จัดทำประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนในโรงเรียนทุกคน ผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ที่จัดทำขึ้นนั้นมาจากการดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต) หรือกิจกรรมที่โรงเรียนคิดขึ้นเองแล้วประสบความสำเร็จและเกิดความภาคภูมิใจแล้วนำมาเขียนเป็นผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ตามรูปแบบที่ สพฐ.กำหนด จากนั้นนำผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน

(Best Practice) มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลายเช่นการจับคู่กันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย ๕-๑๐ คน หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ เช่น การจัดประชุม สัมมนา (workshop/symposium) ภายในโรงเรียนหรือเป็นกลุ่มโรงเรียน ตลาดนัดความรู้การจัดการจัดการ แสดงผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ที่โรงเรียนของตนเองแล้วเชิญโรงเรียนต่างๆ ภายในกลุ่มโรงเรียนหรืออำเภอ ผู้ปกครอง ชุมชน มาเยี่ยมชม รวมถึงมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อื่นตามที่โรงเรียนเห็นสมควร แล้วพิจารณาคัดเลือกผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ที่ดีที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน ตามที่ สพฐ.กำหนดจากนั้นดำเนินการส่งผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พร้อมแนบเอกสารหลักฐานประกอบเพื่อเข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพิจารณาคัดเลือกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

ในส่วนของเขตพื้นที่การศึกษา ก็จะดำเนินการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนที่เป็นตัวแทนของโรงเรียนรวมถึงผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาด้วยโดยดำเนินการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีลักษณะของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การจัดประชุมสัมมนา (workshop/symposium) การจัดการนิทรรศการแสดงผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน(BestPractice)

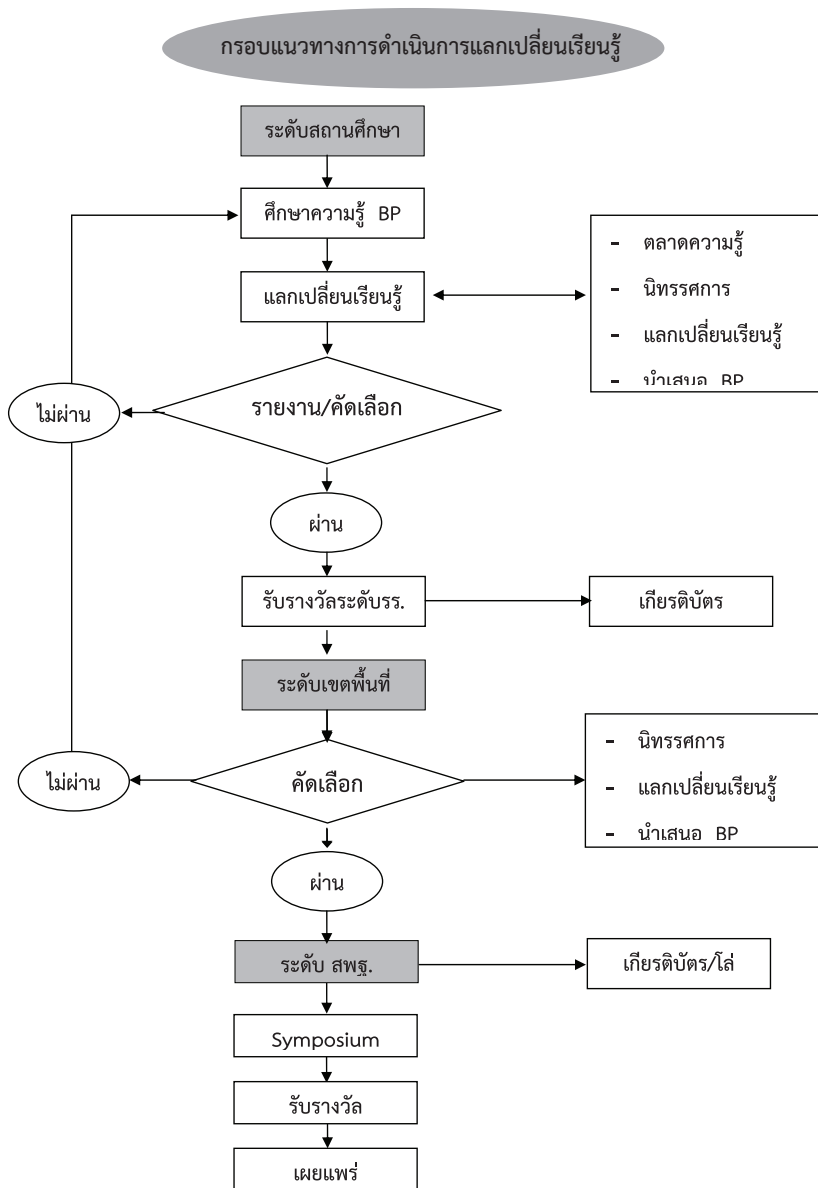

หรือ การจัดการรวนผลงาน/นวัตกรรมรอดบทเรียน (BestPractice) ในรูปแบบของการเคลื่อนที่ไปตามโรงเรียนต้นแบบหรือโรงเรียนเครือข่ายของแต่ละอำเภอหรือการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อื่นตามที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเห็นสมควรแล้วพิจารณาคัดเลือกผลงาน/นวัตกรรม การรอดบทเรียน (Best Practice) ที่ดีที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนตามที่สพฐ.กำหนดจากนั้นดำเนินการส่งผลงาน/นวัตกรรมรอดบทเรียน (Best Practice) ไปยังสพฐ. พร้อมแนบเอกสารหลักฐานประกอบเพื่อเข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพิจารณาคัดเลือกจาก สพฐ. ต่อไป

ในส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะดำเนินการจัดกิจกรรมของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การจัดประชุมสัมมนา (workshop/symposium) การจัดนิทรรศการแสดงผลงาน/นวัตกรรมรอดบทเรียน (Best Practice) หรือ การจัดการรวนผลงาน/นวัตกรรมรอดบทเรียน (BestPractice) ในรูปแบบของการเคลื่อนที่ไปตามภูมิภาคต่าง ๆ หรือการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อื่นตามที่ตั้ง สพฐ. เห็นสมควร

๕.๒ แนวทางการดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

แนวทางการดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต) มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

ระดับโรงเรียน

โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการให้ดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามรายละเอียดดังนี้

๑. ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทุกคน ศึกษา ความรู้จากแนวทางการดำเนินกิจกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำความเข้าใจทุกขั้นตอนให้เข้าใจแล้วดำเนินการจัดทำผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

๒. ดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ของทุกคนภายในสถานศึกษา โดยกำหนดรูปแบบของกิจกรรมตามความเหมาะสมและความพร้อมของโรงเรียนเช่นการจัดตลาดความรู้ การจัดนิทรรศการ ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฯลฯ

๓. รายงานผลตามแนวทางการรายงานผล (ตามรายละเอียดดังแนบในภาคผนวก)

๔. เถลถายการคัดเลือกผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) (ตามรายละเอียดดังแนบในภาคผนวก)

๕. ดำเนินการส่งผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน(Best Practice) ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน ที่ผ่านเกณฑ์และได้รับการคัดเลือกจากสถานศึกษา ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พร้อมแนบเอกสารหลักฐานประกอบเพื่อเข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพิจารณาคัดเลือกจากเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

กรณีผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ไม่ผ่านเกณฑ์ให้แจ้งเจ้าของผลงานเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

๖. ผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ที่ผ่านเกณฑ์และได้รับการคัดเลือกจากสถานศึกษา จะได้รับรางวัลเป็นเกียรติบัตร

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน ที่เป็นตัวแทนของสถานศึกษารวมถึงผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา โดยดำเนินการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่มีลักษณะของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การจัดประชุม สัมมนา (workshop/symposium) การจัดนิทรรศการแสดงผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) หรือ การจัดการรวานผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ในรูปแบบของการเคลื่อนที่ไปตามโรงเรียนต้นแบบหรือโรงเรียนเครือข่ายของแต่ละอำเภอหรือ การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อื่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเห็นสมควร

๒. รายงานผลตามรูปแบบที่ สพฐ. กำหนด (ตามรายละเอียด
ดัดแนบในภาคผนวก)

๓. เกณฑ์การคัดเลือกผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)
(ตามรายละเอียดดัดแนบในภาคผนวก)

๔. ดำเนินการส่งผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)
ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน ที่ผ่านเกณฑ์และได้รับการ
คัดเลือกจาก สพป./สพม. ไปยัง สพฐ. พร้อมแนบเอกสารหลักฐาน
ประกอบเพื่อเข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพิจารณาคัดเลือกจาก สพฐ.
ต่อไป

๕. กรณีผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)
ไม่ผ่านเกณฑ์ให้แจ้งเจ้าของผลงานเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

๖. ผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ที่ผ่าน
เกณฑ์และได้รับการคัดเลือกจาก สพป./สพม. จะได้รับรางวัลเป็น
เกียรติบัตร

ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการจัด
กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best
Practice) ในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีลักษณะ
ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การจัดประชุม สัมมนา
(workshop/symposium) การจัดนิทรรศการแสดงผลงาน/นวัตกรรม
ถอดบทเรียน (Best Practice) หรือ การจัดการรวานผลงาน/
นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ในรูปแบบของการเคลื่อนที่

ไปตามภูมิภาคต่างๆ หรือ การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อื่นตามที่
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นสมควร

๒. เกณฑ์การคัดเลือกผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)
(ตามรายละเอียดดังแนบในภาคผนวก)

๓. ดำเนินการคัดเลือกผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

๔. ผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)
ที่ผ่านเกณฑ์และได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จะได้รับรางวัลเป็นเกียรติบัตร/โล่เกียรตินิยม

๕. ดำเนินการเผยแพร่ผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน
(Best Practice)

๕.๓ เกณฑ์การคัดเลือกผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

รายการพิจารณา เพื่อคัดเลือกผลงาน

การคัดเลือกผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)
มีรายการพิจารณา

จำนวน ๘ รายการ มีคะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน ดังนี้

รายการที่ ๑ ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน
(Best Practice) ๙ คะแนน

รายการที่ ๒ จุดประสงค์และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรม
ถอดบทเรียน (Best Practice) ๖ คะแนน

รายการที่ ๓ กระบวนการผลิตผลงาน หรือขั้นตอนการดำเนินงาน
๓๐ คะแนน

รายการที่ ๔ ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ
๓๐ คะแนน

รายการที่ ๕ ปัจจัยความสำเร็จ ๖ คะแนน

รายการที่ ๖ บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned) ๙ คะแนน

รายการที่ ๗ การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ
๖ คะแนน

รายการที่ ๘ การนำเสนอผลงาน ๔ คะแนน

เกณฑ์คุณภาพผลงาน

การพิจารณาคะแนนรวมทุกรายการ มีเกณฑ์คุณภาพผลงาน ดังนี้

- ผลงานที่มีคุณภาพดีเยี่ยม ได้คะแนน ตั้งแต่ ๘๑ - ๑๐๐ คะแนน
- ผลงานที่มีคุณภาพดี ได้คะแนน ตั้งแต่ ๖๐ - ๘๐ คะแนน
- ผลงานที่มีคุณภาพพอใช้ ได้คะแนน น้อยกว่า ๖๐ คะแนน

(ตามรายละเอียดดัดแปลงในภาคผนวก)

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์. (๒๕๔๐). **ความหมายและความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน หน่วยที่ ๑.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- จุฑามาศ เจริญธรรม และคณะ.(๒๕๔๔).**การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน.**พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พี.เอ.ลิฟวิ่ง จำกัด.
- บรรดล สุขปิติ.(๒๕๔๔).**การวิจัยชั้นเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.** นครปฐม : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา **จดหมายข่าว KM ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๗ ประจำวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘**
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (๒๕๔๕). **การจัดการที่เป็นเลิศ.** กรุงเทพฯ: เรดเฟอร์มครีเอชั่น.
- วจิรา เดชารัตน์. (๒๕๕๑). **Best Practices มีขั้นตอนอย่างไร.**[ออนไลน์] แหล่งที่มา [guru. Google.co.th/guru/b-thread?force=1&tid...table](http://guru.google.co.th/guru/b-thread?force=1&tid...table)
- วันทนา เมืองจันทร์ และเต็มจิต จันทคา. **บทความเรื่อง การจัดการความรู้ที่ฝังลึกในตัวคน.**

วารสารสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๔ เมษายน,
พฤษภาคม ๒๕๔๘

วิจารณ์ พานิช. **ความรู้ ๕ ชนิด** [ออนไลน์].เข้าถึงเมื่อ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๗.
เข้าถึงได้จาก [http://Kmi.trf.or.th/Document/AboutKM/
KM_Article.pdf](http://Kmi.trf.or.th/Document/AboutKM/KM_Article.pdf)

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (๒๕๔๕). **กรณีศึกษา Best Practice
ภาวะผู้นำ**. กรุงเทพฯ:เรดเฟอร์นคริสเอชชั่น.

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (๒๕๕๑). **บทเรียนจากโครงการ
หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียน ในฝัน Roving Team เพื่อนคู่คิด**.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.(๒๕๕๔).**แนวปฏิบัติที่ยอดเยี่ยม
ระดับประเทศ**. กรุงเทพฯ : องค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ.

ภาคผนวก

ตัวอย่างแบบนำเสนองาน
การจัดทำผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

ชื่อผลงาน .....

(ตั้งชื่อให้สั้นกระชับชวนติดตามและสะท้อนถึงผลงานเช่น “สุจริต
ได้ด้วย Five Step” “สร้างสรรค์สุจริตด้วยหนังสือ”)

สอดคล้องกับคุณลักษณะ

- ทักษะกระบวนการคิด
- ซื่อสัตย์สุจริต
- มีวินัย
- อยู่อย่างพอเพียง
- จิตสาธารณะ

ชื่อเจ้าของผลงาน .....

โรงเรียน/หน่วยงาน .....

สังกัดสพป./สพม. ....

โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

โทรศัพท์มือถือ ..... e-mail .....

รายละเอียดการนำเสนอผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

๑. ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

๑.๑ เหตุผลที่เกิดจากแรงบันดาลใจความจำเป็นปัญหาหรือความต้องการที่จัดทำผลงาน/นวัตกรรม

๑.๒ แนวคิดหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลงานหรือนวัตกรรมสามารถอ้างอิงแนวคิดหลักการทฤษฎีรูปแบบวิธีการฯลฯ ที่นำมาใช้ในการออกแบบผลงานหรือนวัตกรรม

๒. จุดประสงค์และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

๒.๑ จุดประสงค์เขียนให้สอดคล้องกับความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรม

๒.๒ เป้าหมายระบุจำนวนผลงาน/นวัตกรรมและหรือกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ผลงาน/นวัตกรรม

๓. กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

ระบุกระบวนการหรือวิธีการในการผลิตการนำไปใช้และการพัฒนาผลงานโดยมีขั้นตอนต่อเนื่องสัมพันธ์กันและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (โดยนำวิธีการดำเนินงานมาจากสมมติที่ ๓ จากตารางวิเคราะห์)

๔. ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

บรรยาย ขยายความมาจาก สดมภ์ที่ ๑ และสดมภ์ที่ ๒ จากตารางการวิเคราะห์

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

ระบุบุคคล / หน่วยงาน / องค์กร หรือ วิธีการที่ช่วยให้งานประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์การดำเนินงานมีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพของผลงาน/นวัตกรรม

๖. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

สิ่งที่ได้เรียนรู้ค้นพบอะไรที่เกิดจากการพัฒนาผลงาน/นวัตกรรม อาจจะเป็นการค้นพบวิธีการขั้นตอนรูปแบบที่เกิดขึ้นใหม่

๗. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

ระบุข้อมูลที่ทำให้เห็นร่องรอยหลักฐานช่องทางการเผยแพร่ผลงานนวัตกรรมและการยกย่องชมเชยรางวัลที่ได้รับ

๘. เงื่อนไขความสำเร็จ

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ในการนำผลงาน/นวัตกรรม ไปใช้
คำอธิบาย ตารางวิเคราะห์ (Best Practice)

สดมภ์ที่ ๑ ผลงานที่ภาคภูมิใจ/สำเร็จ

ระบุชื่อและลักษณะของผลงาน (สื่อ, กระบวนการ, รูปแบบ)

สดมภ์ที่ ๒ ข้อมูลที่ยืนยันความสำเร็จ

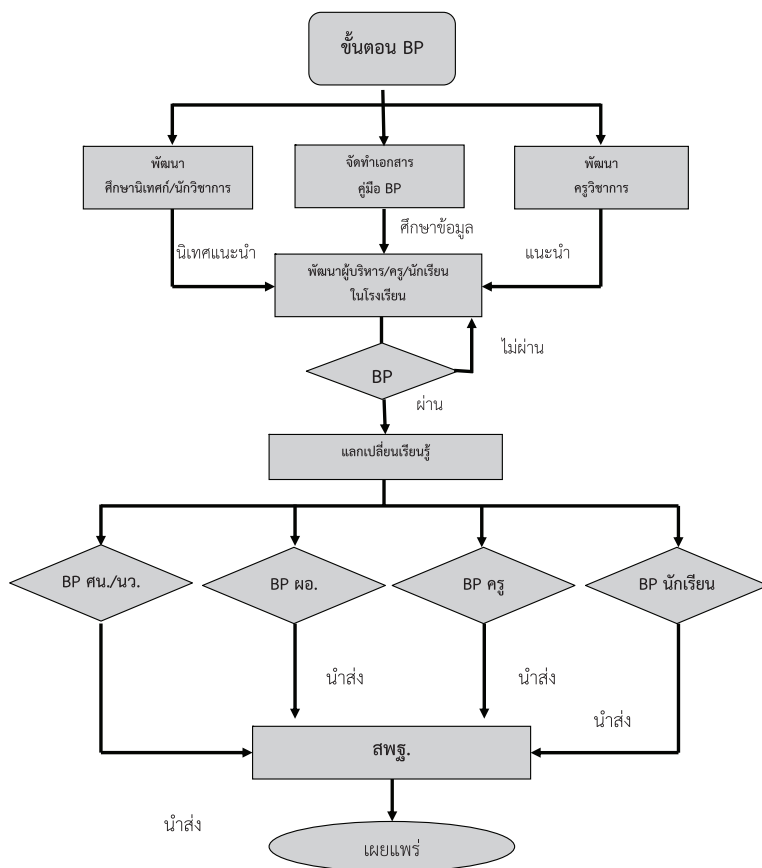
ระบุเอกสาร/หลักฐาน/ร่องรอยที่ยืนยันความสำเร็จของผลงาน/นวัตกรรม (ที่เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนสุจริต)

สตรมภ์ที่ ๓ วิธีกรทำ/ปฏิบัติ (How To)

อธิบายวิธีกรทำ/กระบวนการผลิต/กระบวนการดำเนินงาน โดยระบุกิจกรรมสำคัญในการดำเนินงานอย่างร้อยรัดตั้งแต้เริ่มต้นจนประสพผลสำเร็จ

แผนภูมิขั้นตอนกรพัฒนาผลงาน/นวัตกรรมอดบทเรียน (Best Practice)

ตัวอย่างการจัดทำผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

การค้นหานวัตกรรม

ชื่อนวัตกรรม นิเทศภายในโดย PIDRE พัฒนาจิตสาธารณะ

ลักษณะนวัตกรรม

ลักษณะนวัตกรรมเป็นกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนที่มุ่งเน้นสู่การยกระดับคุณภาพทั้ง ๓ ด้าน ประกอบด้วย คุณภาพนักเรียน คุณภาพครู คุณภาพการบริหารจัดการ โดยคำนึงถึงคุณลักษณะ ๕ ประการของโรงเรียนสุจริต การนิเทศภายในโดย PIDRE พัฒนาจิตสาธารณะ

สอดคล้องกับคุณลักษณะ

- ทักษะกระบวนการคิด
- ซื่อสัตย์สุจริต
- มีวินัย
- อยู่อย่างพอเพียง
- จิตสาธารณะ

การวิเคราะห์การวิเคราะห์ผลงาน เพื่อนำเสนอวิธีการดีๆ ที่นำไปสู่ผลงานที่ภาคภูมิใจ

ผลงานที่ภาคภูมิใจ (๑)	ข้อมูล หลักฐานยืนยันความสำเร็จ (๒)	วิธีการทำ/ปฏิบัติ (How To) (๓)
<p>๑. โรงเรียนมีแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับ ด้วยกระบวนการ PIDRE พัฒนาจิตสาธารณะ</p> <p>๒. ครูให้ความสำคัญต่อการจัดและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนการมีจิตสาธารณะ</p> <p>๓. นักเรียนมีคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริตด้านการมีจิตสาธารณะ</p>	<p>๑. โรงเรียนเป็นแหล่งศึกษาดูงานบริหารจัดการนิเทศภายในโรงเรียนสำหรับโรงเรียนหลายโรงเรียนในจังหวัด</p> <p>๒. ผู้บริหารได้รับเชิญให้เป็นวิทยากร เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียน</p> <p>๓. ครูให้ความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนการสอน จัดกลุ่ม (รวมกลุ่มครู) พัฒนาความรู้และวิธีการสอน</p> <p>๔. นักเรียนส่วนมากปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการช่วยเหลือโดยไม่มีการร้องขอ เช่น การเก็บกวาด บริเวณโรงเรียน ห้องเรียน ห้องสุขา ช่วยพาเด็กเล็กข้ามถนน</p> <p>๕. นักเรียนเป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมสาธารณะในชุมชน โดยไม่มีการร้องขอ จนได้รับความชื่นชมจากชุมชน เช่น การทำความสะอาดสถานประกอบกิจกรรมทางศาสนา ช่วยส่งคนชราขึ้นรถประจำทาง</p> <p>๖. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสร้างจิตสำนึกด้านจิตสาธารณะมากขึ้น เช่น “การทำผลงานพลเมืองดีของฉัน” การเขียนเรียงความ “จิตสาธารณะชนะใจคน”</p> <p>๗. เด็กชาย..... ชั้น ป.๖ ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับจังหวัดการเขียนเรียงความเรื่อง “จิตสาธารณะชนะใจคน”</p>	<p>๑. อธิบายวิธีการทำ</p> <p>๒. กระบวนการผลิต</p> <p>๓. กระบวนการดำเนินงาน โดยระบุงิจกรรมสำคัญในการดำเนินงานอย่างร้อยรัดตั้งแต่เริ่มต้นจนประสบผลสำเร็จ</p>

จากการวิเคราะห์ผลงานที่ภาคภูมิใจ “การนิเทศภายในโดย” PIDRE พัฒนาจิตสาธารณะ

แนวคิดสำคัญในการนำไปสู่การดำเนินงานทั้งระบบ คือ “ร่วมคิด
ร่วมทำ ร่วมภาคภูมิใจ” วิธีการดำเนินงานประกอบด้วย

๑. PLAN (P) ให้ความสำคัญของความร่วมมือตั้งแต่การวางแผน
ซึ่งกำหนดกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

๑.๑ สร้างความตระหนักโดยกำหนดเป็นเนื้อหาสาระในการ
ทำงานตามปกติและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ โดยวิธีการแทรกความรู้
ข้อมูล ที่เกี่ยวข้องใช้สื่อ VDO “โตไปไม่โกง” ประกอบ

๑.๒ ปรีกษาหารือ ไม่เป็นทางการกับกลุ่มย่อย

๑.๓ ประชุมให้ความรู้ เรื่อง การนิเทศภายใน มอบหมายให้ที่
ประชุมเลือกจุดเน้นของลักษณะสำคัญของโรงเรียนสุจริตและเลือก
คณะ ผู้นิเทศภายในโรงเรียน

๑.๔ แต่งตั้งคณะผู้นิเทศภายในโรงเรียน

๑.๕ คณะผู้นิเทศจัดทำ Action Plan

๑.๖ ติดตามการดำเนินงานตาม Action Plan โดยการสังเกต
พูดคุยและการเขียนรายงาน

๒. Information (I) กิจกรรมสำคัญในการให้ข้อมูลให้ความ
สำคัญต่อกิจกรรมที่กำหนดไว้ใน Action Plan ของคณะผู้นิเทศ ซึ่งกำหนด
เนื้อหาสาระตามความต้องการของคณะผู้รับการนิเทศ (ครูทุกคน) และ
ความจำเป็นเช่นแทรกความรู้เรื่องพลเมืองดีโตไปไม่โกงโดยVDOตัวอย่าง
โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ เขียววิทยากรให้ความรู้ เกี่ยวกับวิธีสอน
จัดกิจกรรมสร้างค่านิยม แนวคิดการสอนคิดย้อนสามเหลี่ยม Boom

การสอนโครงการโดยแผนการสอนหน้าเดียว พาครูไปทัศนศึกษาโครงการ
ช่างหัวมัน โครงการไร่นาสวนผสม ตั้งกลุ่ม Line แลกเปลี่ยนเรียนรู้
และการพัฒนาเว็บไซต์ของโรงเรียนโดยแทรกความรู้และแนวทางการ
ดำเนินงาน ตลอดจนมอบหมายให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศตามอาคารเรียน

๓. Doing (D) ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมสำคัญ ต่อไปนี้

๓.๑ กำหนดข้อตกลงระหว่างคณะผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
เช่น การพัฒนาการสอนแลกเปลี่ยนกันเป็นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดย
การจัดคู่มือและการไขว้กันนิเทศ เป็นต้น

๓.๒ ปฏิบัติการจัดทำ Information Plan ซึ่งกำหนดใน Action
Plan ของคณะผู้นิเทศโดยมีการกำหนดจุดประสงค์ กิจกรรมสำคัญ
ระยะเวลาดำเนินการ และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน

๓.๓ ปฏิบัติตามกิจกรรมสำคัญที่กำหนดใน Action Plan เช่น
เชิญวิทยากรให้ความรู้เรื่อง การสอน โดยโครงการ การพัฒนาการสร้างวินัย
การนิเทศห้องเรียน (จับคู่นิเทศไขว้กันนิเทศ และนิเทศโดยคณะนิเทศ)
การประชุมนิเทศ เป็นต้น

๓.๔ ปฏิบัติตามกิจกรรมพัฒนาสนับสนุนลักษณะสำคัญ
ของโรงเรียนสุจริตด้านจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมเยาวชนพลเมืองดี
การประกวดโครงการพลเมืองดีของฉันทัน การประกวดคำขวัญสรรสร้าง
พลเมืองดี การประกวดเรียงความ “จิตสาธารณะชนะใจคน” เป็นต้น

๓.๕ ติดตามการดำเนินงานตามกิจกรรมทุกกิจกรรมด้วย
คณะผู้บริหาร คณะผู้นิเทศโดยการร่วมเป็นผู้ร่วมส่งกิจกรรม ผู้ชมผลงาน และ
นำข้อมูลจากการสังเกตเข้าสู่การประชุมคณะผู้นิเทศเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน

๓.๖ ประชุมคณะนิเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน

๓.๗ สนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ งบประมาณ ตลอดจนสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาผลงานโดยการวิจัย

๔. Reinforcing (R) เพื่อสร้างความเชื่อมั่น เพิ่มพลังในการทำงาน ซึ่งมีทั้งการพบปะพูดคุยกับคณะทำงาน รับฟังปัญหาอุปสรรค สนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นตามความเหมาะสม เสริมด้วยรางวัล การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่ประทับใจ โดยมีครูผู้ทำหน้าที่นิเทศ จากวิธีการจับคู่นิเทศ ไขว้คู่กันนิเทศ ตลอดจนการศึกษาดูงานในชั้นนี้ผลงานดีๆ ของนักเรียนก็คือ กำลังใจของครู ผู้บริหาร ต้องชื่นชมครูและนักเรียน

๕. Evaluation (E) กิจกรรมสำคัญอยู่ในรูปแบบการติดตามถามถึงไม่ใช่ถามหา ซึ่งแทรกในการเข้าร่วมกิจกรรม การประชุมปกติ การพูดคุย อย่างไม่เป็นทางการกับครู การสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับโรงเรียน ครู และนักเรียน ตลอดจนการประเมินและรายงานผลของคณะนิเทศโดยมาจากการประเมินจากผลงานที่มีข้อมูลจากการทำกิจกรรม

การนำเสนอ

ชื่อผลงาน

นิเทศภายใน โดย PIDRE พัฒนาจิตสาธารณะ
สอดคล้องกับคุณลักษณะจิตสาธารณะ

ชื่อเจ้าของผลงาน

.....

รายละเอียดการนำเสนอผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

๑. ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

๑.๑ โรงเรียนอนุบาลเมืองปัตตานีเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่การบริหารจัดการมีความจำเป็นต้องอาศัยแนวทางหลายแนวทางให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายไปสู่เป้าหมายอย่างมีคุณภาพโดยเฉพาะคุณภาพนักเรียนซึ่งต้องอาศัยคุณภาพครูเป็นสำคัญ ดังนั้นกลไกสำคัญที่จะช่วยพัฒนาครูเพื่อพัฒนานักเรียนคือ การนิเทศ ทั้งนี้เพราะการนิเทศ คือ การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการทำงาน(สอน)เพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณภาพและการนิเทศที่ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศมีความใกล้ชิดกันคือการนิเทศภายในโรงเรียน

๑.๒ แนวคิดสำคัญ ในการออกแบบการนิเทศภายในมาจากกระบวนการบริหารงานประกอบด้วย Planning (P) Informing (I) Doing (D) Reinforcing (R) Evaluating (E) และ แนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อนการนิเทศคือการร่วมมือร่วมใจในการทำงาน “ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมภาคภูมิใจ” จากแนวคิดสำคัญนี้เอง ที่ทำให้ครูทุกคนร่วมกันเลือก

จุดเน้นที่จะให้ความสำคัญของคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริตสร้างพลเมือง
ดีมีจิตสาธารณะ

๒. จุดประสงค์และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

๒.๑ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนด้านการมี
จิตสาธารณะ

๒.๒ เพื่อพัฒนาครูให้มีความตระหนักในการพัฒนานักเรียน
ด้านจิตสาธารณะ

๒.๓ เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

๓. กระบวนการผลิต และขั้นตอนการดำเนินงาน

๓.๑ อธิบายวิธีการทำ

๓.๒ กระบวนการผลิต

๓.๓ กระบวนการดำเนินงาน โดยระบุกิจกรรมสำคัญในการดำเนินงาน
อย่างร้อยรัดตั้งแต่เริ่มต้นจนประสบผลสำเร็จ

๔. ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานตามแนวทางการนิเทศที่ออกแบบไว้พบว่า
นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียนสุจริตด้านมีจิตสาธารณะ
จะเห็นได้จากนักเรียนส่วนมากปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการให้ความ
ช่วยเหลือ โดยไม่รอการร้องขอ เช่น การทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน
ห้องเรียน ห้องสุขา และช่วยพาเด็กเล็กข้ามถนน นอกจากนี้บางคนยังเป็น

ผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมสาธารณะในชุมชน โดยไม่รอการร้องขอ เช่น ทำความสะอาดสถานที่ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา พาคนชราขึ้นรถประจำทางจนได้รับความชื่นชมจากชุมชน สำหรับกิจกรรมในโรงเรียนจะเห็นได้จากนักเรียนร่วมกิจกรรมมากขึ้นไม่ว่ากิจกรรมการประกวดโครงการเรียงความ เขียนคำขวัญ และให้ความสนใจต่อกิจกรรมค่าย“เยาวชนคนดีของแผ่นดิน” ที่โรงเรียนจัดขึ้น ส่วนรายบุคคลมีนักเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับจังหวัดในการแข่งขันเขียนเรียงความ “จิตสาธารณะ ชะใจคน”

สำหรับการนิเทศภายในพบว่า ครูให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาแผนการสอน ซึ่งพบได้จากกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนในกิจกรรมจับคู่นิเทศ ไขว้นิเทศ การนิเทศส่งผลให้กระบวนการนิเทศเป็นที่ยอมรับ มีโรงเรียนอื่นให้ความสนใจมาศึกษาดูงาน ผู้บริหารได้รับเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

กระบวนการนิเทศได้วางแผนการดำเนินงานสอดคล้องสัมพันธ์กับกระบวนการบริหารงาน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยการบริหารงาน ๔ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเลือกบุคลากร ที่จะดำเนินงานจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถที่หลากหลาย ด้านงบประมาณการสนับสนุนโดยงบประมาณหลักคือ งบประมาณสนับสนุนการพัฒนาวิชาการ ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ด้านสื่ออุปกรณ์เป็นไปตามความต้องการจำเป็น ซึ่งผู้บริหารและคณะพยายามหาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความต้องการในการดำเนินงาน ขั้นตอนนี้จะเป็นการเสริมด้านกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน สำหรับกระบวนการบริหารจัดการการนิเทศได้ขับเคลื่อนอย่างสอดคล้องกับกระบวนการบริหารและจุดเน้นของการบริหาร คือ การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมภาคภูมิใจทุกขั้นตอน

๖. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned) สิ่งที่ได้เรียนรู้หรือข้อค้นพบที่ได้จากการดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จขึ้นนี้ (PIDRE)

ข้อค้นพบที่ได้จากการดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จ คือ ผู้ร่วมงานร่วมกระบวนการจำเป็นต้องรู้และเข้าใจในสาระสำคัญ (Concept) โดยตลอดร่วมกันในขณะเดียวกันจำเป็นต้องเพิ่มเติมความรู้ตลอดการดำเนินงาน ชั้น Doing ระหว่างการลงมือทำอาจจะค้นพบกิจกรรมสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จโดยไม่ได้วางแผนไว้ก่อนผู้บริหารหรือผู้นำกิจกรรมควรให้ความสนใจโดยนำกิจกรรมเหล่านั้นมากล่าวถึงและช่วยพัฒนาต่อให้ดียิ่งขึ้น ในที่นี้จะพบกิจกรรมการนิเทศที่เรียกว่า จับคู่นิเทศ และไขว้นิเทศ การสอนจะพบเทคนิคการใช้คำถามในการสอนโครงงาน สำหรับกิจกรรมพัฒนานักเรียนจะมีข้อค้นพบที่เกิดจากโครงงานนักเรียนมากมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของครู และผู้บริหาร ตลอดจนคณะนิเทศภายในจะส่งเสริมให้มีการพัฒนาต่อยอดต่อไป

๗. การเผยแพร่ โรงเรียนได้เผยแพร่ PIDRE โดย

๑. มีผู้มาศึกษาดูงาน ดูได้จากบันทึกผู้ศึกษาดูงาน
๒. ผู้บริหารเป็นวิทยากรในโรงเรียนและหน่วยงานอื่น
๓. ชุมชนสนใจ ดูจากบันทึกการชมเชยจากผู้นำชุมชน
๔. การประกวดผลงานของนักเรียนและได้เกียรติบัตร
๕. จัดให้มี Website เผยแพร่ผลงานของโรงเรียน

๘. เงื่อนไขความสำเร็จ

การดำเนินงานในลักษณะที่กล่าวข้างต้น มีข้อเสนอแนะคือ ต้องอาศัยเวลาในการทำงานนอกเวลาราชการ และความทุ่มเทเสียสละของคณะผู้นิเทศ และความเข้าใจในกระบวนการทำงานของผู้ร่วมกระบวนการงานตลอดแนว

เล่าเรื่อง Best Practice

นิเทศภายในโรงเรียน โดย PIDRE พัฒนาจิตสาธารณะ

พบ..ผอ.ประจักษ์ ชูศรี ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเมืองปัตตานี โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ของปัตตานี ทำให้อดที่จะถาม พูดคุยไม่ได้ ไม่ใช่เพราะอยากให้กำลังใจเพียงอย่างเดียวแต่สนใจผลงานนิเทศภายในของโรงเรียน PIDRE ซึ่งก็ไม่ผิดหวัง ผอ.ได้เล่าถึงความภาคภูมิใจในผลงานว่า

“จริงๆ ผมภูมิใจ 2 เรื่องที่เป็นผลจากการนิเทศภายในนะครับ ประการแรก เด็กของผมเปลี่ยนไปไม่ต้องบอก ไม่ต้องเคี่ยวเข็ญอะไรเลย ในเรื่องการให้ความช่วยเหลือ การดูแลความสะอาดโรงเรียนเราจะมีอาสาสมัครเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ พี่ๆ พาน้องข้ามถนน ซึ่งเมื่อแม่ไปถึงชุมชน ผมดีใจนะครับที่ผู้นำชุมชน คนมีชื่อเสียงในชุมชนหลายคน บอกผมว่าเห็นนักเรียนผมไปช่วยทำความสะอาดที่สาธารณะ เด็กช่วยพาคนแก่ขึ้นรถประจำทาง สำหรับอีกเรื่องที่ผมภูมิใจ หายเหนื่อย คือ ครูผมยอมรับการนิเทศภายในยินดีที่จะมีใครไปดูการสอนเรื่องนี้เป็นที่กล่าวขวัญ จนทำให้มีโรงเรียนอื่นมาดูงานผมต้องไปเป็นวิทยากรแนะนำนะครับ”

“ถ้ามันดีละ อยากให้ ผอ. เล่าวิธีการทำงานนะคะ สั้นๆ ก็ได้ค่ะ”

“ครับ ผมเรียกว่า PIDRE นะครับ ซึ่งความจริงคือกระบวนการบริหารตามปกตินะครับ Plan Information Doing Reinforcing Evaluating แต่แนวคิดหลัก ผมให้ความสำคัญการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ และความภาคภูมิใจและผมคิดว่าทุกคนต้องมี Concept ในเรื่องที่ทำร่วมกัน ดังนั้น ผมจึงรวมคณะครูมารับรู้ ร่วมกัน ทั้ง Concept โรงเรียนสุจริต และการนิเทศภายใน ซึ่งผมบอกว่าเราจะช่วยกันพัฒนา

วิธีการทำงาน (วิธีสอน วิธีการจัดกิจกรรม) ร่วมกัน ดังนั้นการวางแผน (Plan) จึงกำหนดเฉพาะกิจกรรมสำคัญๆ กำหนดเวลาให้ชัดเพื่อให้เห็นตลอดแนว การสร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนักก็อาศัย สื่อ VDO โต้ไปไม่โกง เป็นต้น ซึ่งอาจจะรวมกับชั้น Information นี้ให้ตลอดเวลาตามความต้องการและจำเป็น อาจจะเป็นส่วนหนึ่งในการให้ความรู้ครู เรื่องวิธีสอนในชั้น Doing แต่สิ่งสำคัญที่เห็นชัด คือ การให้ข้อมูลที่ต่อเนื่องในหลายรูปแบบเป็นระบบ ผ่าน Line Web Site หรือแม้แต่ป้ายนิเทศหรือพาไปดูงาน ชั้น Doing ถือว่าสำคัญมาก เมื่อทุกคนร่วมเลือกจุดเน้นของโรงเรียนสุจริต ในที่นี้โรงเรียนเราเลือกจิตสาธารณะ เลือกคณะผู้นิเทศ บอกความต้องการพัฒนาและเลือกวิธีการนิเทศกิจกรรมสำคัญในชั้นนี้คือ การทำ Action Plan นี้กำหนดกิจกรรมสำคัญประกอบด้วยกำหนดการพัฒนาครูกำหนดการนิเทศการสอนซึ่งระหว่างดำเนินการค้นพบเทคนิคมากมาย ทั้งการนิเทศและวิธีสอน

ชั้น Reinforcing การให้กำลังใจ เรียกได้ว่าให้ตลอดเวลาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเรียกว่าให้โดยอัตโนมัติ เช่น ผมเข้าร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอนโดยเฉพาะขั้นตอนสำคัญ เมื่อมีข้อค้นพบ เช่น การนิเทศแบบจับคู่ แบบไขว้ ก็จะทำเสนอผ่านช่องทางต่างๆ การพาไปทัศนศึกษา สนับสนุนด้านสื่ออุปกรณ์เพิ่ม นำปัญหาอุปสรรคเข้าสู่ระบบบริหาร เช่น การหาสื่ออุปกรณ์งบประมาณและการเลื่อนขึ้นเงินเดือนการมอบวุฒิบัตร ชื่นชมผลงานก็จะเป็นกำลังใจทั้งครูคณะผู้นิเทศและนักเรียนการมีผู้คนมาดูงานก็กลายเป็นกำลังใจได้ส่วนหนึ่ง สำหรับ Evaluating นั้น ใช้หลายวิธี โดยเฉพาะการตรวจประเมินโดยการสังเกต รับฟังข้อมูลระหว่างคณะทำงาน พูดคุยกับผู้ปฏิบัติงานและนักเรียนตลอดจนคนในชุมชน เพื่อนำข้อมูลไป

พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผมให้ความสำคัญของข้อมูลที่ได้จากเด็กและครู
นะครับ ดังนั้นจึงทำให้การปรับปรุงงานได้ตรงใจผู้ปฏิบัติงานมากขึ้นและ
อีกส่วนก็ประเมินจากการรายงานการนิเทศครับ”

“ฟังเพลินนะคะ จริงๆ อยากถามการนิเทศแบบจับคู่และการ
ไขว้นิเทศ แต่ไว้อีกสัปดาห์หน้าคะ ขอทราบเรื่องปัจจัยความสำเร็จ ท่านผอ.
จะบอกได้ไหมคะ”

“ได้ครับ ปัจจัยในที่นี้ ผมมองไปที่ ๔๓ ครั้ง แต่วิธีการต้องคำนึง
ถึงความต้องการที่แท้จริง ที่ได้จากการประเมินและเชื่อมโยงกับกระบวนการ
บริหารเลือกคนตรงความสามารถ ให้ทุกคนมีส่วนร่วม การสนับสนุน
ด้านสื่อ งบประมาณที่นำไปสู่กระบวนการหรือระบบบริหารปกติที่เน้น
งบประมาณเพื่อการพัฒนา ก็มีบ้างที่เป็นการทำเพิ่มเติมจากความร่วมมือของ
ครู ชุมชนครับ แต่สิ่งนี้อยากเรียน คือ เงินไขความสำเร็จครับ”

“น่าสนใจค่ะ ให้ไม่เป็นการลับ”

“ครับ เอาเป็นว่าเน้นเรื่องนี้อยากบอกถ้าจะทำให้สำเร็จเงินไข
ความสำเร็จคือ ความทุ่มเท เสียสละของคณะผู้นิเทศ เช่น ทำงานนอกเวลา
ราชการ วันหยุดราชการ อีกสิ่งที่สำคัญคือความเข้าใจใน Concept งาน
ของครูทุกคน ครับ”

“ขอบคุณมากค่ะ ท่าน ผอ.จะมีอะไรดีที่บอกเป็นบทเรียนแก่
ผู้สนใจไหมคะ”

“Lesson Learned ที่อาจารย์เคยพูดใช้ไหมครับ ได้ครับ
อาจจะฟังแล้วอาจจะธรรมดาและคล้ายกับเงินไขแต่ผมอยากบอกว่า
มันสำคัญ คือ ความเข้าใจ ความตระหนักของผู้ร่วมงานที่ต้องค่อยๆสร้าง
ค่อยๆ เติม นอกจากนี้ ชั้น Doing ระหว่างการทำงานสังเกตให้ดี

จะพบเทคนิคกิจกรรมสำคัญมากมาย เช่น การนิเทศแบบจับคู่ การนิเทศแบบไขว้นิเทศ การใช้คำถามในการสอนโครงการเพื่อให้เกิดโครงการ และผลงานของนักเรียนมากมาย ซึ่งต้องเก็บเทคนิคเหล่านี้ไว้ เป็นกิจกรรมสำคัญเพื่อพัฒนาต่อครับ ไม่ควรปล่อยให้ผ่านไปเพราะถือว่าเป็นผลผลิตที่สำคัญ”

“ขอบคุณมากคะ น่าสนใจมาก ดิฉันจะ ติดตามผลงานจากเอกสาร และ Web site ต่อไป”

แบบรายชื่อผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน Best Practice
โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
“ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต)
ปีการศึกษา .....

.....

โรงเรียน.....สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา /มัธยมศึกษา.....
จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา.....คน จำนวนครู.....คน
จำนวนนักเรียน.....คน(ทีม)

ที่	ชื่อ - สกุล	ประเภท	ชื่อผลงาน/นวัตกรรม	หมายเหตุ

หมายเหตุ ให้ระบุตัวเลขในช่องประเภท

- ๑ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา
- ๒ หมายถึง ครูสายงานสอน
- ๓ หมายถึง นักเรียน

ชื่อผลงาน.....

ชื่อเจ้าของผลงาน .....

โรงเรียน.....

สังกัด สพป./สพม. ....

โทรศัพท์ .....โทรสาร .....

โทรศัพท์มือถือ.....email.....

ประเภทผลงาน ผู้บริหารสถานศึกษา

ครู

นักเรียน

บุคลากรทางการศึกษา/ผู้รับผิดชอบโครงการสอดคล้อง

กับคุณลักษณะโรงเรียนสุจริต

ทักษะกระบวนการคิด

มีวินัย

ซื่อสัตย์สุจริต

อยู่อย่างพอเพียง

จิตสาธารณะ

รายละเอียดเอกสารการนำเสนอผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน
(Best Practice)

๑. ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ

.....

.....

.....

.....

.....

๒. จุดประสงค์และเป้าหมาย

.....

.....

.....

.....

.....

๓. กระบวนการผลิตผลงาน

.....

.....

.....

.....

.....

๔. ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์ / ประโยชน์ที่ได้รับ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. ปัจจัยไปสู่ความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๖. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๗. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๘. เงื่อนไขความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หมายเหตุ

เอกสารแบบที่ ๒ ให้จัดทำเป็นรูปเล่ม รวมภาคผนวก ไม่เกิน ๓๐ หน้า

เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)

รายการพิจารณา	น้ำหนักคะแนน	ระดับคุณภาพ	
๑. ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ที่นำเสนอ (๙ คะแนน)			
๑.๑ ความเป็นมาและสภาพของปัญหา	๒	ระดับ ๓	ระบุสภาพปัญหาความต้องการหรือเหตุผลความจำเป็นของสิ่งที่จะพัฒนาได้ชัดเจน มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและมีหลักฐานอ้างอิง
		ระดับ ๒	ระบุสภาพปัญหาความต้องการหรือเหตุผลความจำเป็นของสิ่งที่จะพัฒนาได้ชัดเจน และมีการจัดลำดับความสำคัญ
		ระดับ ๑	ระบุสภาพปัญหาความต้องการหรือเหตุผลความจำเป็นของสิ่งที่จะพัฒนาได้ชัดเจน
๑.๒ แนวคิดหลักการสำคัญ	๑	ระดับ ๓	เสนอแนวคิด หลักการสำคัญในการออกแบบผลงานที่สัมพันธ์กับปัญหาหรือสิ่งที่จะพัฒนาและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย สถานศึกษาและชุมชน
		ระดับ ๒	เสนอแนวคิด หลักการสำคัญในการออกแบบผลงานที่สัมพันธ์กับปัญหาหรือสิ่งที่จะพัฒนาและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย สถานศึกษา
		ระดับ ๑	เสนอแนวคิด หลักการสำคัญในการออกแบบผลงานที่สัมพันธ์กับปัญหาหรือสิ่งที่จะพัฒนาและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
๒. จุดประสงค์และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)(๖ คะแนน)			
การกำหนดจุดประสงค์และเป้าหมาย	๒	ระดับ ๓	กำหนดจุดประสงค์และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ได้ชัดเจนเป็นรูปธรรมทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ชุมชนและส่งผลในภาพกว้าง
		ระดับ ๒	กำหนดจุดประสงค์และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ได้ชัดเจนเป็นรูปธรรมทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน
		ระดับ ๑	กำหนดจุดประสงค์และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ได้ชัดเจนเป็นรูปธรรมทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา

รายการพิจารณา	น้ำหนักคะแนน	ระดับคุณภาพ	
๓. กระบวนการผลิตผลงาน หรือขั้นตอนการดำเนินงาน (๓๐ คะแนน)			
๓.๑ การออกแบบผลงาน/นวัตกรรม	๔	ระดับ ๓	ออกแบบผลงาน/นวัตกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์และเป้าหมาย โดยมีแนวคิดสำคัญรองรับอย่างสมเหตุสมผล สามารถอ้างอิงได้ นำมาเป็นพื้นฐานในการออกแบบกิจกรรมได้ และทุกกิจกรรมมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกัน
		ระดับ ๒	ออกแบบผลงาน/นวัตกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์และเป้าหมาย โดยมีแนวคิดสำคัญรองรับอย่างสมเหตุสมผล อ้างอิงได้แต่นำมาเป็นพื้นฐานในการออกแบบกิจกรรมได้ บางกิจกรรมและทุกกิจกรรมมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกัน
		ระดับ ๑	ออกแบบผลงาน/นวัตกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์และเป้าหมาย โดยมีแนวคิดสำคัญรองรับอย่างสมเหตุสมผล และนำมาเป็นพื้นฐานในการออกแบบกิจกรรมได้บางกิจกรรม
๓.๒ การดำเนินงานตามกิจกรรม	๒	ระดับ ๓	ดำเนินการตามกิจกรรมที่ออกแบบไว้ทุกขั้นตอนและมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
		ระดับ ๒	ดำเนินการตามกิจกรรมที่ออกแบบไว้ทุกขั้นตอนและมีการปรับปรุงและพัฒนาแต่ไม่ต่อเนื่อง
		ระดับ ๑	ดำเนินการตามกิจกรรมที่ออกแบบไม่ครบทุกขั้นตอน
๓.๓ ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน	๓	ระดับ ๓	มีกิจกรรมการปฏิบัติปรากฏชัดเจน เป็นลำดับขั้นตอน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีวิธีการหรือองค์ความรู้ใหม่ที่ส่งผลต่อเป้าหมายและการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ
		ระดับ ๒	มีกิจกรรมการปฏิบัติปรากฏชัดเจน เป็นลำดับขั้นตอน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ส่งผลต่อเป้าหมายและการพัฒนาอย่างมีคุณภาพแต่ไม่มีองค์ความรู้ใหม่
		ระดับ ๑	มีกิจกรรมการปฏิบัติปรากฏชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
๓.๔ การใช้ทรัพยากร	๑	ระดับ ๓	ประยุกต์ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม คำนึงสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนหรือหน่วยงาน
		ระดับ ๒	ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม คำนึงสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนหรือหน่วยงานแต่ไม่มีการนำไปประยุกต์ใช้
		ระดับ ๑	ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนหรือหน่วยงานแต่ไม่คุ้มค่า

รายการพิจารณา	น้ำหนักคะแนน	ระดับคุณภาพ	
๔. ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ (๓๐ คะแนน)			
๔.๑ ผลที่เกิดตามจุดประสงค์	๔	ระดับ ๓	ผลการปฏิบัติตามกิจกรรมที่ออกแบบ ครอบคลุมและเป็นไปตามจุดประสงค์ทุกจุดประสงค์ โดยมีหลักฐานหรือข้อมูลประกอบ
		ระดับ ๒	ผลการปฏิบัติตามกิจกรรมที่ออกแบบ ครอบคลุมและเป็นไปตามจุดประสงค์บางจุดประสงค์ โดยมีหลักฐานหรือข้อมูลประกอบ
		ระดับ ๑	ผลการปฏิบัติตามกิจกรรมที่ออกแบบ ครอบคลุมและเป็นไปตามจุดประสงค์บางจุดประสงค์ โดยไม่มีหลักฐานหรือข้อมูลประกอบน้อย หรือไม่มีหลักฐานประกอบ
๔.๒ ผลสัมฤทธิ์ของงาน	๔	ระดับ ๓	แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตรงตามจุดประสงค์ และเป้าหมายอย่างครบถ้วน โดยมีข้อมูลทุกส่วนแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น
		ระดับ ๒	แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตรงตามจุดประสงค์ และเป้าหมายอย่างครบถ้วน โดยมีข้อมูลบางส่วนแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น
		ระดับ ๑	แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตรงตามจุดประสงค์และเป้าหมายบางส่วน โดยมีข้อมูลที่แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงแต่ไม่ครบ
๔.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ	๒	ระดับ ๓	กระบวนการพัฒนาผลงาน/นวัตกรรมก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันทั้งโรงเรียน
		ระดับ ๒	กระบวนการพัฒนาผลงาน/นวัตกรรมก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันเฉพาะกลุ่ม
		ระดับ ๑	กระบวนการพัฒนาผลงาน/นวัตกรรมก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันเฉพาะบุคคล
๕. ปัจจัยความสำเร็จ (๖ คะแนน)			
สิ่งที่ช่วยให้งานประสบความสำเร็จ	๒	ระดับ ๓	ปัจจัยความสำเร็จที่นำเสนอ สอดคล้องกับระบบและ/หรือวิธีการปฏิบัติงาน ที่เป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานโดยมีการพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
		ระดับ ๒	ปัจจัยความสำเร็จที่นำเสนอสอดคล้องกับระบบและ/หรือวิธีการปฏิบัติงาน ที่เป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน
		ระดับ ๑	ปัจจัยความสำเร็จที่นำเสนอสอดคล้องกับระบบและ/หรือวิธีการปฏิบัติงาน

รายการพิจารณา	น้ำหนักคะแนน	ระดับคุณภาพ	
๖. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned) (๙ คะแนน)			
การระบุข้อมูลที่ได้รับจากการผลิตและการนำผลงานไปใช้	๓	ระดับ ๓	มีข้อสรุปที่เป็นหลักการ สอดคล้องกับผลงานที่นำเสนอ มีการแสดงข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะและข้อควรระวังในการนำผลงานไปประยุกต์ใช้รวมทั้งแนวทางการพัฒนาเพิ่มเติมให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น
		ระดับ ๒	มีข้อสรุปที่เป็นหลักการ สอดคล้องกับผลงานที่นำเสนอ มีการแสดงข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะและข้อควรระวังในการนำผลงานไปประยุกต์ใช้
		ระดับ ๑	มีข้อสรุปที่เป็นหลักการ สอดคล้องกับผลงานที่นำเสนอ มีการแสดงข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะในการนำผลงานไปประยุกต์ใช้
๗. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ (๖ คะแนน)			
๗.๑การเผยแพร่	๑	ระดับ ๓	มีร่องรอยหลักฐานการเผยแพร่ มีการนำไปใช้ทั้งในและนอกโรงเรียน
		ระดับ ๒	มีร่องรอยหลักฐานการเผยแพร่ มีการนำไปใช้ภายในโรงเรียน
		ระดับ ๑	มีร่องรอยหลักฐานการเผยแพร่มีการนำไปใช้เฉพาะกลุ่ม
๗.๒ การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ	๑	ระดับ ๓	ผลงานได้รับการยอมรับในระดับประเทศหรือระดับภาค
		ระดับ ๒	ผลงานได้รับการยอมรับในระดับจังหวัดหรือระดับเขตพื้นที่การศึกษา
		ระดับ ๑	ผลงานได้รับการยอมรับในระดับกลุ่มโรงเรียนหรือระดับโรงเรียน

รายการพิจารณา	น้ำหนักคะแนน	ระดับคุณภาพ	
๘. การนำเสนอผลงาน (๔ คะแนน)			
	๑	ระดับ ๔	มีการนำเสนอเป็นขั้นตอน ชัดเจน ครอบคลุมทุกประเด็น และตอบคำถามได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีเอกสาร/หลักฐานประกอบการนำเสนอที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน
		ระดับ ๓	มีการนำเสนอเป็นขั้นตอน ชัดเจน ครอบคลุมบางประเด็น และตอบคำถามได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีเอกสาร/หลักฐานประกอบการนำเสนอที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน
		ระดับ ๒	มีการนำเสนอเป็นขั้นตอน ตอบคำถามได้ถูกต้องบางคำถาม มีเอกสารหลักฐานประกอบการนำเสนอที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน
		ระดับ ๑	มีการนำเสนอแต่ไม่เป็นขั้นตอน ตอบคำถามได้ถูกต้องบางคำถามมีเอกสาร หลักฐานประกอบการนำเสนอแต่ไม่สมบูรณ์

คณะกรรมการ

ที่ปรึกษา

๑. นางรัตนา ศรีเหรียญ	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นายอนุสรณ์ ฟูเจริญ	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นายพิธาน พื้นทอง	ที่ปรึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔. นายขวลิต โปธินคร	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

คณะกรรมการจากสำนักงาน ป.ป.ช.

๑. นายอุทิศ บัวศรี	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๒. นายธิตี เมฆวนิษฐ์	ผู้อำนวยการสำนักป้องกันการทุจริตภาครัฐ
๓. นายสมพจน์ แผงประสิทธิ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ
๔. นายภิญโญยศ ม่วงสมมุข	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ
๕. นายเฉลิมชัยวงศ์ บริรักษ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ
๖. นายเท็ดภูมิ ทศนพิมล	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ

คณะกรรมการจาก สพฐ. และ สพท.

๑. นายเดช ศิรินาม	ผู้อำนวยการ สพป.เชียงใหม่ เขต ๖
๒. นายโสธร บุญเลิศ	รองผู้อำนวยการ สพม. เขต ๓๒
๓. นายอนิรุทธ์ ล่ามพระยา	รองผู้อำนวยการ สพม. เขต ๓๔
๔. นายมณฑิร ม่วงศรีศักดิ์	รองผู้อำนวยการ สพม. เขต ๓๔
๕. นางสาวสรเสริญ สุวรรณ	ศึกษานิเทศก์ สพป.สิงห์บุรี
๖. นางสาวรัชณีวัลย์ จุลบาท	ศึกษานิเทศก์ สพป.ศรีสะเกษ เขต ๓
๗. นายอินสวน สาธุเม	ศึกษานิเทศก์ สพป.กาฬสินธุ์ เขต ๑
๘. นางวันเพ็ญ ศิริคง	ศึกษานิเทศก์ สพป.นครสวรรค์ เขต ๓

๙. นายสมเกียรติ ตุงคะเสรีรักษ์ ศึกษานิเทศก์ สพป.ชัยภูมิ เขต ๓
๑๐. นายศุภกร มรกต ศึกษานิเทศก์ สพป.ราชบุรี เขต ๒
๑๑. นายนิวัฒน์ โชติสวัสดิ์ ศึกษานิเทศก์ สพป.กาญจนบุรี เขต ๑
๑๒. นายอนันต์ แก้วแจ่ม ศึกษานิเทศก์ สพป.พิษณุโลก เขต ๑
๑๓. นางจินดา ตุ่นหล้า ศึกษานิเทศก์ สพป.เชียงใหม่ เขต ๖
๑๔. นางธนพรรณ รอดกำเหนิด ศึกษานิเทศก์ สพป.พิจิตร เขต ๑
๑๕. นางณัฐพร พวงเฟื่อง ศึกษานิเทศก์ สพป.พิษณุโลก เขต ๓
๑๖. นายจิรศักดิ์ รสถือชา ศึกษานิเทศก์ สพป.สุโขทัย เขต ๒
๑๗. นางลาววัลย์ ตรีเนตร ศึกษานิเทศก์ สพป.สมุทรปราการ เขต ๑
๑๘. นางสาวกิ่งนภา สุกุลตั้ง ศึกษานิเทศก์ สพป.เลย เขต ๑
๑๙. นางสาวสุภาภรณ์ กัลยารัตน์ ศึกษานิเทศก์ สพป.มุกดาหาร
๒๐. นายพงษ์เทพ มนัสตรง ศึกษานิเทศก์ สพป.ลำพูน เขต ๑
๒๑. นายวินัย อสุณี ณ อยุธยา ศึกษานิเทศก์ สพป.อุดรธานี เขต ๑
๒๒. นายอดุลย์ ผินโพ ศึกษานิเทศก์ สพป.อุบลราชธานี เขต ๓
๒๓. นายธนบดีพิพัฒน์ ดำนิล ครูโรงเรียนบ้านวังค้อไห่ สพป. ชัยนาท
๒๔. นายนิพนธ์ พรหมเมศร์ ศึกษานิเทศก์ สพป.สงขลา เขต ๒
๒๕. นางนปภา ศรีเอียด ศึกษานิเทศก์ สพป.ปัตตานี เขต ๑
๒๖. นางภาวานา นครามนตรี ศึกษานิเทศก์ สพป.ปัตตานี เขต ๒
๒๗. นางศิริงาม ภูมิทัศน์ ศึกษานิเทศก์ สพม. เขต ๑๑
๒๘. นายอานนท์ วงศ์วิศิษฏ์รังสี ศึกษานิเทศก์ สพม. เขต ๒๙
๒๙. นายทวี บรรจง ศึกษานิเทศก์ สพม. เขต ๓๑
๓๐. นายพีรวัฒน์ เศวตพัชร ศึกษานิเทศก์ สพม. เขต ๓๒
๓๑. นายทองคุณ หนองพร้าว ศึกษานิเทศก์ สพม. เขต ๓๒
๓๒. นายวีระ อุดสาหะ ศึกษานิเทศก์ สพม. เขต ๓๔
๓๓. นายแสนศักดิ์ มีสิทธิ์ นิตกร สพป.นครศรีธรรมราช เขต ๔
๓๔. นางพิศมัย สุวรรณมาโจ นักวิชาการศึกษา สพป.นครพนม เขต ๒

๕๑. นายสุพรรณ แก้วนิสัย ผู้อำนวยการโรงเรียนสมสะอาดพิทยาสรรพ์
สพป.กาฬสินธุ์ เขต ๓
๕๒. นายขวัญใจ อุดมรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแกกวิทยาคม
สพป.กาฬสินธุ์ เขต ๒
๕๓. นายภาณุพงศ์ นวลบุญมา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านผือ (สวัสดีราษฎร์วิทยา)
สพป.ขอนแก่น เขต ๑
๕๔. นางนิรมล บัวเนียม ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเจ้ามูล สพป. กรุงเทพมหานคร
๕๕. นายอิสमान มุวรรณสินธุ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนประชาบำรุง
สพป.นราธิวาส เขต ๓
๕๖. นางอำพร สุทธิง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านปลาขาว
สพป.อุบลราชธานี เขต ๕
๕๗. นางอมรรัตน์ เชิงหอม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา)
สพป.นครพนม เขต ๒
๕๘. นายณรงค์ โสภา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีสาคร สพป.สิงห์บุรี
๕๙. นายนิพนธ์ ยศดา ผู้อำนวยการโรงเรียนดงบังพิสัยนวการนุสรณ์
สพม.เขต ๒๖
๖๐. นางสาวอังคณา นารีสาร รองผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองวิทยาการ สพม. เขต ๒๙
๖๑. นางพัชภัทสร เสน่ห์พิพระ รองผู้อำนวยการโรงเรียนสุนารีวิทยา สพม. เขต ๓๑
๖๒. นายติลก ราตรี ครูโรงเรียนดงยางวิทยาคม สพม. เขต ๒๙
๖๓. นายจำลอง น่วมน่วม ครูโรงเรียนวัดปากคลอง (ประปามหาราช) ๓
สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต ๑
๖๔. นายยรรยงค์ ดำรงค์ศักดิ์ ครูโรงเรียนบ้านพันเสา สพป.พิษณุโลก เขต ๑
๖๕. นายวันเฉลิม วุฒิศิษฏ์สกุล ครูโรงเรียนบ้านนกกาง สพป.ระนอง
๖๖. นายอุดรพัฒน์ บุญมา ครูโรงเรียนบ้านนาฟ่อน สพป.เชียงใหม่ เขต ๕
๖๗. นางอังสนา พิไสยสามนต์เขต ครูโรงเรียนราชวินิต มัธยม สพม. เขต ๑

๖๘. นายพงศธร ผ่านสำแดง

๖๙. นายฉัตยา สารีวัลย์

๗๐. นายมงคล ปัญญารัตน์

๗๑. นายอนรรักษ์ ปาทา

๗๒. นางสุนันท์ ธาราศักดิ์

๗๓. นายไพฑูรย์ ไวยธัญกิจ

๗๔. นายสพลกิตต์ สังข์ทิพย์

๗๕. นายฐาปณัฐ อุดมศรี

๗๖. นายศิวกร รัตติโชติ

๗๗. นางสาวจุฬาลักษณ์ ทรัพย์สุทธิ

๗๘. นางวันดี จิตรไพวรรณ

๗๙. นายคู่บุญ สกุนตนาค

๘๐. นางเกศกัญญา อนุกุล

๘๑. นายภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสธำรง ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป

๘๒. นายจักรพงษ์ วงศ์อ้าย

๘๓. นางพิชชาภา วรวิทยากร

๘๔. นายสุจิตรา พิชัย

๘๕. นายบุญช่วย เหมศักดิ์

ครูโรงเรียนดงบังพิสัยนวการนุสรณ์ สพม. เขต ๒๖

ครูโรงเรียนวารินชำราบ สพม. เขต ๒๙

ครูโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย สพม. เขต ๓๔

ครูโรงเรียนไชยปราการ สพม. เขต ๓๔

ครูโรงเรียนไชยปราการ สพม. เขต ๓๔

ครูโรงเรียนพระบางวิทยา สพม. เขต ๔๒

ครูโรงเรียนตากฟ้าวิชาประสิทธิ์ สพม. เขต ๔๒

ครูโรงเรียนตากลีประชาสรรค์ สพม. เขต ๔๒

นักทรัพยากรบุคคล กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

นักวิชาการศึกษา กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

นักวิชาการศึกษาสำนักติดตาม

และประเมินผลการจัดการศึกษา

นักวิชาการศึกษาสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา

นักวิชาการศึกษา

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา

ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา

นักวิชาการศึกษา

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา

เจ้าพนักงานธุรการ

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา

เจ้าพนักงานธุรการ

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา

พนักงานธุรการ

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา

๘๖. นางสาวสมลิตรา ไพรเถื่อน	พนักงานธุรการ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
๘๗. นางเนตรทราย แสงรูป	พนักงานธุรการ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
๘๘. นางสาวศรัญญา โชติ	พนักงานบันทึกข้อมูล สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
๘๙. นางจินห์นิภา คำสนิท	พนักงานบันทึกข้อมูล สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
๙๐. นางวัชรินทร์ ทองวิลัย	พนักงานพิมพ์ดีด สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
๙๑. นายบดีนทร์ วรวัสู	พนักงานพิมพ์ดีด สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
๙๒. นางสาวจุฑารัตน์ ก่องคำ	พนักงานพิมพ์ดีด สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
๙๓. นางสาวมณธิกา จิตต์สอาด	เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
๙๔. นายสหัสพล ชรบัณฑิต	เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา

โรงเรียนสจريت
Upright School Project